

Xəbər
Şabranda 8 yaşlı uşaq iynə vurulduqdan sonra öldü
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27 fevral 2019-cu il Çərşənbə № 46 (7216) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezident məcburi köçkünlərin müavinətlərini 50% artırdı

Azərbaycan rəhbəri köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin artırılması haqqında mühüm sərəncam imzaladı

yazısı səh.5-də

Bakıda bina tikənlər daha bir icazə sənədi almalıdır-baş nazirdən qərar

yazısı səh.6-də

“Lazerev klubu” Xankəndindəki qatilləri Moskvaya toplayır-Bakıdan etiraz

yazısı səh.8-də

Ömürlük məhbusların azadlığa çıxma imkanları artır

yazısı səh.13-də

Ermənistan hücumu hazırlaşır?

yazısı səh.9-də

2 milyon 200 min əhəlinin faydalanacağı sosial paket

yazısı səh.7-də

Bakiyevlər milyonları qaytarır, bəs haciyevlər?

yazısı səh.15-də

İranda “instagram istefası” - Zərifin “zərif” gedişi

yazısı səh.12-də

Xəzəri çirkləndirən şirkətlərin adları açıqlandı

yazısı səh.14-də

Ombudsman: «Dövlət qulluğunun müddətində dəyişiklik edilsin»

yazısı səh.2-də

Mer seçkisi üçün 40 min imza hazırdır - deputatlar dəstəklədi

yazısı səh.15-də

Ölkədə donuz qripi və qızılca ilə bağlı son durum

yazısı səh.14-də

AZƏRBAYCAN XOCALI ÜÇÜN AYAQLANDI - BAKIDA BÖYÜK YÜRÜŞ

Prezident İlham Əliyevin və hökumət üzvlərinin iştirak etdiyi anım tədbirində minlərlə insan soyqırım qurbanlarının xatirəsini andı; prezidentin “Rossiya-24” telekanalına müsahibəsindən: “Bu, ötən əsrin ən böyük cinayətidir” ...

yazısı səh. 4 və 5-də

Paşinyanın İran səfəri, Putinin qəfil zəngi, Bakının gözləntisi

Ermənistan baş nazirinin ilk Tehran səfərində əsas hədəf; siyasi və iqtisadçı ekspertlər işğalçı üçün yaxşı heç nə vəd eləməzlər; erməni KİV-i: “Paşinyan iqtisadi sıçrayış üçün zəmin hazırlaya bilməyib...” yazısı səh.9-də

Salome Zurbishvili

Gürcüstan prezidenti bu gün Bakıya gəlir - diqqət mərkəzində nələr olacaq?

yazısı səh.3-də

Pol Qobl:

“Ermənistan bölgədə Rusiyanın aləti olaraq qalır...”

yazısı səh.11-də

Arif Rəhimzadə:

“Mənim elə bir mülküm yoxdur - küçədə də deyiləm, yaşamaq üçün şəraitim var”

yazısı səh.10-də

Ziya Məmmədovun qardaşı oğlu işdən çıxarıldı

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) yüksək rütbəli əməkdaşı işdən çıxarıldı. ONA xəbər verir ki, bununla bağlı daxili işlər naziri, general-polkovnik Rəmil Usubov müvafiq əmr imzalayıb. Əmrə əsasən, DİN-in Baş Nar-

kotiklərlə Mübarizə İdarəsinin rəis müavini, polis polkovniki Fuad Məmmədli tutduğu vəzifədən azad edilərək sərəncama götürüldü.

Qeyd edək ki, Fuad Məmmədli sabiq neqliyyat naziri Ziya Məmmədovun qardaşı oğludur.

Biləsuvar rayonuna prokuror təyin edilib

Biləsuvar rayonuna prokuror təyin edilib. "Report"un Muğan bürosunun əldə etdiyi məlumata görə, müvafiq əmrlə bu vəzifəyə Camal Bağırov təyinat alıb. C.Bağırov bu təyinat qədr Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin mühüm işlər üzrə müstəntiq vəzifəsində çalışıb.

Qeyd edək ki, bu vaxta qədər Biləsuvar rayon prokurorunun vəzifələrini Qabil Əliyev icra edirdi.

Erməni lobbisi Ermənistan qoyduğu investisiyanı geri çəkir

Erməni diasporunun nümayəndələri Ermənistan banklarına ölkədə öz bizneslərini qurmaq üçün köçürdükleri pulları geri çəkirlər. Məlumatı "Jamanak" nəşri yayıb. "Eyforiya dalğası ötdü. Adamlar əmin oldu ki, Ermənistan iqtisadi vəziyyət yaxşılaşmaqda, günbəgün pisləşir.

Belə şəraitdə isə onlar maliyyə vəsaitlərinə təhlükə hiss edirlər. Diaspor Nazirliyinin bağlanması bəhanədir. Əsl səbəb daha dərinədir. Onlar iqtisadi fəaliyyət üçün sərbəstliyin və məhkəmələrin müstəqil olmasını başlıca səbəb sayırlar", - deyər "Report" qəzetdən sitat gətirir.

FTX İŞİD-in QRU-ya hücumunun qarşısını aldı

İŞİD-in liderlərindən biri olan Tociddin Nəzərov (Əbu Usama Noraki) Moskvada Rusiya Baş Kəşfiyyat İdarəsinin Xoroşevski küçəsindəki mənzil-qərargahında terakt törətməyə cəhd edib. Məlumatı "Kommersant" qəzeti yayıb.

Məlumatla görə, bununla bərabər Nəzərov dəmiryol sərnişinlərinə qarşı da terakt həyata keçirmək istəyirmiş. Hər iki teraktın reallaşdırılmasının qarşısını Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidməti alıb.

Terrorçular planlarının icrası üçün nəzərdə tutulan triperoksida asiton əsasında hazırlanmış partlayıcıni əldə etməyə cəhd edən zaman yaxalanıblar.

Abunə daha sərfəlidir -
"Yeni Müsavat" abunə kampaniyasını davam etdirir

"Yeni Müsavat" qəzeti oxucularına bəyan edir ki, abunə yazılmaqla qəzeti daha sərfəli qiymətlərlə əldə edə bilərsiniz.

Köşklərdən alınan qəzetin bir nüsxəsi 60 qəpikdir. Abunə ilə qəzetin bir nüsxəsi isə sizə daha ucuz - **48 qəpiyə** başa gələcək.

Aylıq abunə - 12 AZN

3 aylıq - 36 AZN

6 aylıq - 72 AZN

Abunə yazılmaq üçün yaşadığınız ərazidə istənilən poçt şöbəsinə müraciət edə bilərsiniz.

Eyni zamanda Poçt Daşım Mərkəzinin baş ofisi ilə:

(012) 598-49-55 nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Bundan başqa "Qaya" Mətbuat Yayımı ilə də abunə yazıla bilərsiniz.

Əlaqə üçün telefon: 012-565-67-13, 012-564-48-96

Ölkə boyu Xocalı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib

Azərbaycan ərazisində Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

"Report" xəbər verir ki, Bakı vaxtla saat 17:00-da ölkə ərazisində nəqliyyatın və piyadaların hərəkəti dayandırılıb, avtomobillər siqnal, gəmilər, metro və yerüstü qatarlar fit verilib.

Eyni zamanda Bakıda, digər şəhər və rayonlarda, qəsəbələrdə, kəndlərdə, Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəliklərində dövlət bayraqları endirilib.

Qeyd edək ki, dünən Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü idi. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni hərbi birləşmələri Rusiyanın 366-cı motoratıcı alayının köməyi ilə Xocalı şəhərinə hücum ediblər. Şəhərin 2500 sakini xilas olmaq üçün Ağdam istiqamətində hərəkət edib. Ermənilər isə dinc sakinləri gülləbaran ediblər.

Erməni təcavüzkarlarının

Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi növbəti kütləvi qırğın 613 nəfərin, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq, 70 qocanın həyatına son qoyub. 1275 dinc sakin əsir götürülüb, onlardan 150 nəfərin taleyi hələ də məlum deyil. 475 nəfər şikəst olub. 8 ailə bütünlüklə məhv edilib. 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə valideynlərin-

dən birini itirib.

1994-cü ildə Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Milli Məclis "26 fevral - Xocalı soyqırımını gümün haqqında" xüsusi qərar qəbul edib. Sənəddə hadisənin başvermə səbəbləri və günahkarları təfəssilatı ilə açıqlanıb.

Bakının Xətai rayonunda Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsinə abidə ucaldılıb.

Martın 1-dək hava qeyri-sabit keçəcək, yağış, qar yağacaq

Fevralın 27-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, ararib tutulacağı gözlənilir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamenti bildirir ki, gün ərzində bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı ehtimalı var. Şimal-qərb küləyi gündüz ararib güclənəcək.

Havanın temperaturu Bakıda və Abşeron yarımadasında gecə 3-6, gündüz 7-9 dərəcə isti təşkil edəcək.

Azərbaycan rayonlarında bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı, dağlıq rayonlarda qar yağacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi ararib güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 1-6, gündüz 10-15 dərəcə isti, dağlarda gecə 0-4 dərəcə şaxta, gündüz 3-7 dərəcə isti təşkil edəcək.

Nazirlik xəbərdarlıq edir ki, fevralın 26-sı axşamdan martın 1-i səhərədək hava şəraitinin bəzi rayonlarda qeyri-sabit keçəcəyi, ararib yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə intensiv olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var.

Ombudsman: «Dövlət qulluğunun müddətində dəyişiklik edilsin»

Azərbaycanın İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) dövlət qulluğunda xidmət illərinin minimum həddi kimi nəzərdə tutulan müddətin azaldılmasını təklif edir. "Report" xəbər verir ki, bu, Ombudsmanın 2018-ci il üzrə illik məruzəsində əksini tapıb.

Məruzədə bildirilib ki, dövlət qulluqçularının sosial təminat hüququnun səmərəli təmin edilməsi üçün dövlət qulluğunda xidmət illərinin minimum həddi kimi müəyyən edilən qulluq stajının 15 ildən 10 ilə endirilməsi ilə bağlı qanunvericiliyə dəyişikliyə ehtiyac var.

Sənəddə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada I qrup əlilliyi olan şəxslərə və sağlamlıq imkanları məhdud olan 18 yaşınadək uşaqlara, ümumilikdə, 30 ildən az olmamaqla qulluq edən kişilərin 60, 25 ildən az olmamaqla qulluq edən qadınların isə 55 yaşına çatdıqda güzəştli şərtlərlə əmək pensiyası hüququ olan şəxslər qrupuna aid edilməsi məqsədilə "Əmək pensiyaları haqqında" Qanunun 9-cu maddəsinə əlavələr olunması təklif edilib.

Keçmiş MTN-in şöbə rəisi Ali Məhkəməyə müraciət edib

Ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) İstintaq Baş İdarəsinin İbtidai istintaq idarəsinin 2-ci şöbəsinin sabiq rəisi Vüsal Ələkbərov barəsində olan hökmdən kasasiya şikayəti verib.

"Report"un xəbərinə görə, Ali Məhkəməyə müraciət edən V.Ələkbərov barəsində bəraət hökmünün çıxarılmasını istəyir.

Ali Məhkəmədə keçiriləcək iclas martın 14-nə təyin edilib.

Kasasiya şikayəti hakim Fərhad Əliyevin icraatına verilib.

Bakı Hərbi Məhkəməsinin hökmü ilə V.Ələkbərov 12 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Hökmdən narazı qalan V.Ələkbərov və zərərçəkmişlər apelyasiya şikayəti verib. Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin qərarına əsasən, V.Ələkbərovun 12 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası 5 ilə endirilib.

Allahşükür Paşazadə Rusiyaya gedir

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) sədri şeyxülislam Allahşükür Paşazadə sabah Rusiya Federasiyasının Qaraçay-Çerkez Respublikasının paytaxtı Çerkesk şəhərinə səfərə gedəcək.

Bu barədə QMI-nin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Şeyxülislam A.Paşazadə Çerkesk şəhərində sədri olduğu Qafqaz Xalqları Ali Dini Şurasının (QXADŞ) növbəti toplantısını keçirəcək. Şuranın bu dəfəki toplantısı Şimali Qafqaz müsəlmanları Əlaqələndirmə Şurasının sədri, Qaraçay-Çerkez Müftisi İsmayıl Bərdiyevin anadan olmasının 65 illik yubileyi ilə əlaqədar keçirilir.

Şuranın iclasında həmçinin cari məsələlərin, Qafqaz xalqlarının qarşılıqlı dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində atılan addımların müzakirəsi nəzərdə tutulur.

QXADŞ-nin Vladiqafqazda keçirilən toplantısından sonrakı dövrün hesabat məruzəsi ilə şuranın sədri şeyxülislam A.Paşazadə çıxış edəcək.

Çerkeskə səfər çərçivəsində QMI sədrinin respublika rəhbərliyi, din xadimləri və Qaraçay-Çerkezdəki Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşləri nəzərdə tutulur.

Gürcü baş nazir: "İşğal sona çatmayanadək Rusiya ilə diplomatik əlaqələr olmayacaq"

"Gürcüstanın Rusiya ilə diplomatik münasibətləri mövcud deyil və bu əlaqələr Rusiya ərazilərimizi işğal altında saxlayanadək də olmayacaq".

Bunu Gürcüstanın baş naziri Mamuka Baxtadze hökumətin iclasından öncə keçirdiyi brifinqdə bildirdi.

O, Abaşidze-Karasin formatında görüşlərin keçirilməsinin gerekli olub-olmadığını da şərh edib: "Bu format bir neçə il bundan öncə yaradılıb və bunun nə üçün yaradıldığı yadımdadır. Bu formatın əsasən iqtisadi və humanitar məsələlərlə bağlı istiqamətləri var. Rusiya Gürcüstan ərazilərini işğal altında saxlayana qədər bu ölkə ilə diplomatik münasibətlərimiz olmayacaq. Bu, çox prinsiplial məsələdir".

"Report" xatırladır ki, Gürcüstan baş nazirinin Rusiya ilə münasibətlər üzrə nümayəndəsi Zurab Abaşidze və Rusiyanın xarici işlər nazirinin müavini Qriqori Karasin iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin olmadığı şəraitdə 2012-ci ildən etibarən qeyri-rəsmi dialoq aparırlar. Abaşidze-Karasin formatında növbəti görüş fevralın 27-də Praqda keçiriləcək.

Gürcüstan və Rusiya arasında diplomatik münasibətlər 2008-ci ildə kəsilib.

Bu gün Gürcüstan prezidenti Salome Zurabişvili Azərbaycana səfər edəcək. Bu səfər qonşu Azərbaycanla strateji tərəfdaşlığın davam və inkişaf etdirilməsi məqsədi daşıyır. "Report" xəbər verir ki, bu barədə Gürcüstanın Prezident Administrasiyasının mətbuat xidməti məlumat yayıb. Bildirilib ki, siyasi, iqtisadi, ticari münasibətlərin dərinləşdirilməsi ilə yanaşı, mədəni əlaqələrin də inkişaf etdirilməsi prioritet olacaq. "Bu da illər boyu gürcü və Azərbaycan xalqları arasında mövcud olan mehriban qonşuluq və dostluq əlaqələrinə əsaslanır".

İqtidarının dilindən bir ifadə belə səslənmir. Gürcüstan-Azərbaycan münasibətləri yenidənmi qurulur və qurulursa, niyə Azərbaycan təhdid olunur? Gürcüstan Avrasiya İttifaqınamıdır? Yoxsa NATO-ya gedib

məsələsinə aydınlıq gətirilməlidir: "Xocalı soyqırımına olan ikili yanaşma xanım prezidentdən soruşulmalı, abidə məsələsinin taleyi öz həllini tapmalıdır. Bizim mövqe budur ki, götürülməlidir. Hər halda, diplomatik yolla bunu

Höcət sakinlər üçün Çin nümunəsi

Samir SARI

İnternet resurslarında çox vərə-vurd edilənlərin qarşısına mühəqqəq çıxmış olar, Çində çəkilmiş maraqlı bir şəkil var: səkkiz zolaqlı avtobanın düz ortasında bir həyət evi görünür, sağından da magistral yol yüngülvari qövs cızaraq keçir, solundan da. Müdhiş mənzərədir.

Bir ara o şəkli müşayiət edən xəbər də yayılmışdı. Guya Çinin yol təsərrüfatı idarəsi bu mülk yiyəsini öz evini dövlətə satmağa razı sala bilməyib, adam höcətlik edib, nəticədə yolu onun evinin sağından və solundan çəkiblər, ev qalıb ortada.

Bu, əlbəttə, inandırıcı söhbət deyil. Harda-harda, özü də Çində. O Çindəki dövlətin sözüne qarşı çıxmağa görə hökumət bir neçə milyon insanı bir-iki ayın içində qırıb-çatmışdı. İndinin özündə də bir kəlmə o yan-bu yan eləyeni gecəylə götürür, ilim-ilim itirirlər.

Bəs necə olub ki, dövlətin o boyda layihəsini sabotaj edən naziyla oynayıblar, düz yolu əyri çəkiblər ki, evə sədəmə toxunmasın?

Bu, göstərməkdir. Allah qoymasa, dünyaya göstərmək istəyirlər ki, bax, Çində özəl mülkiyyət belə toxunulmazdır, qanunun aliliyi-zad...

Amma bu sayaq simvolik, şou xarakteri daşıyan toxunulmazlıq olaylarını bizdə ciddiylə alanlar da var.

Dünən belə xəbər vardı ki, bir tikinti şirkəti bir yaşayış massivində yeni bina tikmək üçün istismar müddəti baş çatmış evlərin hamısını alıb, amma bir nəfər dirəşib, evini ikiqat qiymətə də satmış, 56 kvadratmetrik mənzilə 300 min manat (arada 350 min də deyir) tələb edir. 56 kvadratmetrik mənzil şəhərin ən mərkəzi hissəsində yerləşmiş olsa, 85-100 min qiyməti var. Adam 150 min tələb edə bilər, amma 300 min istəyir, deyir, mülk mənimdir, qiyməti budur. Axırncı dəfə acığa düşüb, hətta 1 milyon istəyib.

Belə baxanda, əlbəttə, adam haqlıdır, mülk onunundur, orda onun daha qiymətli xatirələri var, iş yerinə, övladlarının məktəbinə yaxındır və sair və ilaxır səbəbdən satmış.

Təbii ki, xatirələr, mərkəzdə yaşamanın rahatlığı-filan boş şeydir, əslində hörmətli sakin əlinə düşən həyatı şansıdan maksimum yararlanmaq, daha çox pul qazanmaq istəyir. Ona görə də evinin kvadratmetrini tikinti şirkətinə təxminən 5300 manatdan kəlif edir. Əgər şirkət 56 kvadratmetrik mənzilə 300-350 min versə, bu, mənzil bazarında rekord olacaq və həmin şəxsin qonşuları da tökülüşüb ərizə verəcək, eyni qiyməti tələb edəcəklər, nəticədə şirkət iflas edəcək. Mənzil satılmasa isə layihə bərhad olacaq, şirkət o qədər xərc çəkib, o biri mənzilləri babat qiymətə alıb.

Bəs bu münasibətdə çıxış yolu varmı? Əl-əlbət var. Amma bu barədə lap axırda.

İndilikdə onu deyək ki, bu şəhərdə belə şeylər çox olub. Bir ay əvvəl 20 min dollara satışı çıxardığı yastı-yapalaq, iki göz otaqdan ibarət mənzili (kənd yerlərində elə evə "xosu", şəhər yerlərində təşər-təşər "kvartira" deyirlər) sata bilməyən adamlar olub ki, bir-iki aydan sonra həmin mənzilin qurucu yerini tikinti şirkətinə 200 minə satmaq istəyiblər. Axırda kimsə başa salıb ki, bundan artıq verməzlər, satın, köçün, bir gün görün. Onlar elə də ediblər, o pula şəhərin kənarında iki ev, bir dükən, iki-üç də avtomobil (hər övlada birini) alıblar, indi bəy kefində yaşayırlar. Amma onlardan 50 metr o tərəfdəki mənzil sahibləri "250 mindən bir qəpik aşağı vermərik" deyər höcətlik etdikləri üçün tikinti şirkətləri də acıq edib gediblər, bir daha o tərəfə yaxın gəlməyiblər. Ona görə də bəzən müasir göydələnlərin arasında yastı-yapalaq evlərdən, dar-düdüklü küçədən ibarət balaca məhəllə görsəniz, bilin ki, onlar həmin o höcət adamlardır, hələ də oturub gözləyirlər ki, kimsə gətirib 2 sot sahəyə 250-300 min verəcək.

Bura Avropanın xüsusi mülkiyyəti toxunulmaz elan edilən ölkələri deyil. Burada çox höcətlərin evlərini gecəylə yandırır, sonradan dəyər-dəyməzinə alıblar... Bəzən heç yandırmayıblar da, ekskavatoru, buldozeri gətirib söküb-dadıblar. Nəymiş? Mənzilin istismar müddəti başa çatıb, qəzalı binadır, həyat üçün təhlükəlidir, təcili sökülməlidir, vəssalam. Al, bu da ekspert rəyləri...

Ona görə də ağıllı olmaq lazımdır. Müştəri çıxıb, mənzilin real qiymətinin iki qatını verirsə, satın getsin, 5 manat qabağa düşəcəyiniz yerdə, geri düşməyin.

Gürcüstan prezidenti bu gün Bakıya gəlir - diqqət mərkəzində nələr olacaq?

Zəlimxan Məmmədli: "Zurabişvilidən soruşulası çox şey var"

Məlumatda S.Zurabişvilinin səfər çərçivəsində yüksək səviyyəli görüşlər keçirəcəyi, həmçinin baş nazir Novruz Məmmədov, Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, Azərbaycanda yaşayan gürcüstanlı tələbələr və biznes sektorunun nümayəndələri ilə də görüşlərinin nəzərdə tutulduğu da bildirilir. Gürcü prezidentin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinə Gürcüstanın Prezident Administrasiyasının üzvləri və digər rəsmi şəxslər daxil olacaq.

Qeyd edək ki, Gürcüstanın "Vahid Milli Hərəkət" və "Avropalı Gürcüstan" partiyalarından olan millət vəkili Zurabişvilini Bakı səfərinə müşayiət edəcək heyətə qatılmaqdan imtina ediblər. Bu haqda müsəvat.com-a açıqlama verən Vahid Milli Hərəkət Partiyasından millət vəkili Azər Süleymanov bildirib ki, səbəb Axalkalidə erməni terrorçu Mixail Avakyana abidə qoyulmasıdır.

Ekspertlər son illərdə iki ölkə arasında yaranan bəzi problemlərin bu səfər çərçivəsində müzakirə ediləcəyini istisna etmirlər. Xanım prezidentin Bakı səfərindən sonra bu gərginliklərin aradan qaldırılacağına ümidlər böyükdür.

"Borçalı" Cəmiyyətinin sədri Zəlimxan Məmmədli səfərlə bağlı ehtimallarını "Yeni Müsavat"la bölüşdü: "Zaman-zaman Gürcüstanla Azərbaycan strateji müttəfiqdir deyər-dəyər öyünmüşük. Hətta ikili dövlətlərarası bağlanan müqavilələrdə bunlar öz əksini tapıb. Konfederativ dövlətə qədər biz birləşə bilirik bəyanatları da ayrı-ayrı zamanlarda olub. Cənubi Qafqazda bu iki dövlətin strateji tərəfdaşlığı çox şeylər deməkdir. Gələcəkdə dövlətlərin təhlükəsizliyi və digər məsələlərlə bağlı da bu, çox önəm-

lidir. Amma görünür bizim öyünməyimiz heç nə demək deyil. Fərqli proseslər cərəyan edir. Gürcüstanın indiki iqtidarı hökumətə gələndən antitürk siyasətini görmüşəm. Soydaşlarımıza qarşı olan yanaşmalar da göz önündədir. Hazırladığımız layihələrdə və digər yerlərdə bunun az şahidi olmamışıq. Mən və müavini Gürcüstana girişinə qadağa qoyulması da bu silsilələndir. "Borçalı" Cəmiyyətinin fəaliyyəti ilə bağlı ciddi məhdudiyyətlər var. Son zamanlar isə Azərbaycana yönəlmiş bir sıra addımlar atmağa başlayıblar. Onlardan biri təbii ki, Xocalı soyqırımında, işğalda iştirak etmiş quldur birsinə abidə qoyulması və buna gürcü iqtidarının səssiz qalması oldu. Bu, strateji müttəfiqliyə yaraşmayan və bizi təhdid edən hadisədir. Paralel olaraq Azərbaycan qazının baha alınması ilə bağlı bəyanat səsləndi. Bununla yanaşı, Rusiya qazının alternativ qaz mənbəyi olaraq alınmasına işarə vuruldu. Ermənistanla yol açılması və ermənilərin ruslarla əlaqələrini birbaşa təmin etmək də Azərbaycana açıq təhdid oldu. Bunların hər biri müzakirə edilməli məsələlərdir və Bakıda bunların müzakirə ediləcəyini istisna etmərəm. İctimai müqavimətə baxmayaraq, gürcü

Azərbaycanı qurban vermək istəyir? Mənə elə gəlir ki, Azərbaycan tərəfi bu cür suallara aydınlıq gətirməlidir. Təbii ki, bunlar Gürcüstan prezidentinin birbaşa səlahiyyətlərinə aid deyil. Sadəcə, o, dövlətin təmsilçisidir. Bunun üçün də, hər halda, Zurabişvilinin səfəri rəsmidir. Səfər bitdikdən sonra nəticələrlə bağlı yəqin ki, xəbər verəcəkdir".

Z.Məmmədli onu da qeyd etdi ki, Bakıda abidə

aradan qaldırmağa çalışılmalıdır. Lap Gürcüstan tərəfi zaman istəməsi yolu ilə olsa da, abidə məsələsində sona qədər getməliyik. Bu, Gürcüstandakı soydaşlarımızın qarşılıqlı inteqrasiya proseslərində iştirak etmələrinə əngəl yaradan psixoloji bir bəyərdir. Bu aradan qaldırılmalıdır. Azərbaycanla xarici siyasətdə üst-üstə düşən məqamlar, Rusiya ilə olan ticarət əlaqələri, qaz məsələsi, Ermənistanla yeni yol çəkilməsi ilə bağlı məsələlərə aydınlıq gətirilməlidir. Mən bilən əvvəllər Azərbaycanla Gürcüstan arasında strateji tərəfdaşlıq barədə protokol imzalanıb. Düşünürəm ki, milli təhlükəsizliklə bağlı konkret hər iki dövlətin ortaq milli maraqlarını ifadə edən məsələlərdə vahid mövqə əks olunan sənədin imzalanmasına ehtiyac var. Zurabişvilidən Bakıda sorulacaq çox şeylər var".

□ Cavanşir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Elmar Məmmədyarov Cenevrəyə getdi

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının (İHS) 40-cı sessiyasında iştirak etmək məqsədilə Cenevrə şəhərinə işğuzar səfərə yola düşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti bildirir ki, səfər çərçivəsində Elmar Məmmədyarovun BMT İHS-nin 40-cü sessiyasının yüksək səviyyəli seqmentində çıxışı, habelə bir sıra ikitərəfli görüşlər keçirməsi nəzərdə tutulub.

ATƏT təmas xəttində növbəti monitoring keçirəcək

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, fevralın 27-də Ağdam rayonu istiqamətində Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində növbəti monitoringin keçirilməsi planlaşdırılır.

Virtualaz.org Müdafiə Nazirliyinin saytına istinadən bildirir ki, monitoringi Azərbaycan tərəfindən ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçiləri Mixail Olu və Martin Şuster, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində isə şəxsi nümayəndənin səhra köməkçiləri Gennadi Petrika, Oqnyen Yoviç və Saymon Tiller keçirəcəklər.

Azərbaycan Xocalı üçün ayaqlandı

20-ci əsrin ən dəhşətli qətləminin - Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar fevralın 26-da Bakıda ümumxalq yürüşü keçirildi. Ötən illərlə müqayisədə bu yürüş daha izdihamlı oldu və on minlərlə insanı əhatə etdi.

Bakıda böyük yürüş

Yürüşdə prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri ön sırada iştirak ediblər. Prezident.az saytı xəbər verir ki, paytaxtın Azadlıq meydanından Xətai rayonunda ucaldılmış abidəyə doğru hərəkətə başlayan və on minlərlə insanın iştirak etdiyi ümumxalq yürüşünün məqsədi Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad etmək, erməni faşistləri tərəfindən insanlığa qarşı törədilmiş bu vəhşi cinayəti yenidən dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaq olub.

Ön sırada prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın olduğu ümumxalq yürüşünün iştirakçıları qanlı qırğının günahsız qurbanlarının - xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilmiş uşaqların, qadınların və qocaların portretlərini, 27 il əvvəl törədilmiş hadisələrin dəhşətli səhnələrini əks etdirən fotosəkilləri, faciənin təqsirkarlarından cavab tələb etmək, onları cə-

Soyqırım qurbanlarının xatirəsi anıldı; Xocalı sakinləri başlarına gətirilən müsibətlərdən danışdılar

rının xatirəsini ehtiramla yad edib.

Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyeva, baş nazir Novruz Məmmədov, Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva, Arzu Əliyeva abidənin önünə tər güllər qoyublar.

Dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, nazirlər, komitə və şirkətlərin rəhbərləri, diplomatik korpusun nümayəndələri, dini konfessiyaların başçıları, habelə qırğından xilas ola bilməmiş Xocalı sakinləri də abidənin önünə güllər düzüblər.

Ümumxalq yürüşündə Rusiyadan gələn nümayəndə heyəti də iştirak edib. Prezident İlham Əliyev Rusiyadan gələn nümayəndə heyəti ilə görüşüb və söhbət edib.

abidə önünə gələrək, Xocalı soyqırımının qurbanlarını anıblar. Onu da qeyd edək ki, minlərlə insanın qatıldığı Xocalı yürüşünün manesiz davam etməsi üçün bu il xüsusi hərəkət trayektoriyası müəyyən edilib.

Hər kəs "Ana harayı" abidəsinin ətrafında dövr edib, əllərindəki qərənfilləri abidənin qarşısında nəzərdə tutulan yerə qoyublar. Abidənin yaxınlığına, Xocalı şəhidlərinin adları yazılan lövhənin qarşısına yalnız şəhidlərin ailə üzvləri və jurnalistlər buraxılıb.

Xocalıda yaxınlarını itirənlər bu abidənin qarşısına güllər düzüb, öz acılarını bu cür ovdublar.

Xocalı soyqırımının yaşandığı gecə atasını itirən Qəmər Bayramova "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, həmin gecə yaşadıkları heç zaman xatirindən çıxmır: "1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə ermənilər Xocalıya hücumla keçdilər. Əli yalın insanların üzünə silahla gəldilər. Xocalıda bütün evləri yandırdı, qabaqlarına çıxarı güllələyirdilər. Kişilər çalışırdılar ki, ailələrini, qadın və uşaqları kənddən çıxarsınlar, özləri isə ermənilərin hücumunun qarşısını alsınlar. Biz də ailədə 8 bacı, 1 qardaş idik. Atam Talış Bayramov bizi Ağdama yola saldı, özü isə Xocalıda qaldı. Ermənilər arxadan bizi atəşə tutmuşdular. Atam dedi ki, siz sürətlə gedin, mən burada qalıram. Söylədi ki, elə gedin ki, sizi vursalar mən görməyim, mənə öldürsələr siz görməyiniz. Atamın dediyi kimi biz Ağdama gəldik. Atamın isə meyiti də tapılmadı. Bu gün onun qəbri də yoxdur ki, gedib ziyarət edək. Yalnız bizi ovunduran bu abidədir. Təkcə atam deyil, kişi qohumlarının əksəriyyəti Xocalıda itkin düşdü. Gəlinimin bacısı hamilə idi, hadisə günü meşədə qaldı. Özü yerli

zalandırmaq, bu soyqırımı beynəlxalq səviyyədə siyasi-hüquqi qiymət vermək bərdə çağırışlar və soyqırımı qurbanlarının adlarını, soyadlarının əks olunduğu Azərbaycan, rus, ingilis dillərində plakatlar və transparantlar tutublar.

Marşrut boyunca yolların kənarlarındakı monitorlarda, binaların fasadlarında və evyvanlarında "Dünya Xocalı soyqırımını tanımalıdır!", "Xocalıya ədalət!", "Xocalını unutmayın!", "Rədd olsun erməni faşizmi!", "Xocalı - XX əsrin soy-

qırımı", "Cinayətkarlar cəzasız qalmayacaqlar!", "Xocalı soyqırımı - 27 il", "Xocalı soyqırımını bəşəriyyətə qarşı cinayətdir", "Xocalı - sözün bitdiyi yer", "Vيران edilən Xocalı yenidən dirçələcək" və s. şüarlar nümayiş etdirilib.

Xocalı soyqırımı qurbanlarının abidəsinin ətrafında fəxri qarovul dəstəsi və tər çiçəklər düzülüb.

Prezident İlham Əliyev Xocalı soyqırımını əks etdirən "Ana harayı" abidəsinin önünə əklil qoyub, faciə qurbanla-

Daha sonra "Ana harayı" abidəsinin önünə insan axını günün sonuna qədər davam edib. Fevralın 26-da günboyu ictimai şəxslər, deputatlar, hökumət və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri, siyasi partiyalar, sadə vətəndaşlar

məyə çətinlik çəkirdi, atası isə nə qədər axtardı, onu tapa bilmədi. Qarda gəzdirdi üçün atasının ayağı donmuşdu, barmaqlarını kəsdilər. Həmin günü hər birimizə ermənilər dəhşətli faciə yaşatdılar.

(davamı səhifə 5-də)

20-ci əsrin ən dəhşətli qətlinin - Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar fevralın 26-da Bakıda ümumxalq yürüşü keçirildi. Ötən illərlə müqayisədə bu yürüş daha izdihamlı oldu və on minlərlə insanı əhatə etdi.

(əvvəli səhifə 4-də)

Əsədova Könül Asif qızı isə bildirdi ki, onun qardaşı Yalçın Əsədov hadisə günü itkin düşüb: "Qardaşım döyüşçü idi. Ağdamda yaşayıb, Xocalıda könüllülər dəstəsində döyüşürdü. Bizdə olan məlumata görə, döyüşçülər mülki geyimdə olublar və çalışıblar ki, əhalini qorusunlar, kənddən çıxarsınlar. Lakin anası erməni, atası azərbaycanlı olan Lalə adında bir qadın ermənilərə xəbər verib

türüblər. Sonradan isə onun barəsində heç bir xəbər ala bilməmişik. Qardaşım itkin şəhid sayılır".

Xocalı sakini Fatma İsmaylova söylədi ki, ermənilər onun qardaşının başını kəsiblər: "1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalıda ermənilər törətdikləri qırğınları xatırlamaq mənim üçün çox çətin və ağırdır. 27 il keçməsinə baxmayaraq, hələ də bu hadisələri ürekaçınsı ilə xatırlayıram. Həmin gecə ermənilər mənfur niyyətlərini həyata keçirdilər və xocalılılara misli görünməmiş divan tutdular. Mən onların dinc və günahsız insanları necə vəhşicəsinə qətlə yetirdiklərini öz gözlərimlə gördüm. Xocalı polis şöbəsinin əməkdaşı olan 25 yaşlı qardaşımı əsir götürən erməni silahlıları ona ağır işgəncələr verib qollarını qırırdıqdan sonra başını kəsiblər. Bu gün

Azərbaycan Xocalı üçün ayaqlandı - Bakıda böyük yürüş

Soyqırım qurbanlarının xatirəsi anıldı; Xocalı sakinləri başlarına gətirilən müsibətlərdən danışdılar

ki, bu adamlar döyüşçüldülər. Ermənilər də qardaşımı əsir gö-

qardaşımın ailəsində üzünü görə bilmədiyi övladı böyüyür. Xocalı

soyqırımı insanlığa və bəşəriyyətə qarşı cinayətdir. Ancaq buna baxmayaraq, çox təəssüf ki, Xocalı faciəsini törədən cinayətkarlar hələ də lazımi cəzalarını almıyblar. Dünyadan bu soyqırımı törədənələrə hüquqi cəzanın verilməsini tələb edirik".

Xocalı şəhidlərinin xatirəsini anmaq üçün xarici diplomatik nümayəndələr də "Ana harayı" abidəsinə yürüş edirdilər. Abidənin yanında jurnalistlərə açıqlama verən Türkiyənin Bakıdakı səfiri Erkan Özoral bildirdi ki, Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz,

kədəri bizim kədərimizdir: "Xocalıda qətlə yetirilən insanların qanı yerdə qalmamalıdır. Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanında dayanmalıdır ki, bir daha belə faciə yaşanmasın, kimlərsə buna cəsarət etməsin. Türkiyənin əksər şəhərlərində Xocalı ilə bağlı anım tədbirləri keçirilir. Azərbaycanın işğal altında olan torpaqları azad edilməyincə, qaçqın və məcburi köçkünlər öz torpaqlarına qayıtmayınca, biz də rahat olmayacağıq".

Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Prezidentin "Rossiya-24" telekanalına müsahibəsindən: "Bu, ötən əsrin ən böyük cinayətidir"

Fevralın 26-da Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda keçirilən ümumxalq yürüşündə iştirak edən Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev "Rossiya-24" telekanalının müxbirinə müsahibə verib.

Müxbir:

- Azərbaycan xalqının dərdinə şərikik. Həlak olanların ailələrinə, doğmalarına başsağlığı veririk. Bu gün Siz insanlara, Azərbaycan sakinlərinə, bu dərdi bölüşənlərə hansı sözlərlə müraciət edirsiniz?

Prezident İlham Əliyev:

- Çox sağ olun ki, gəlmisiniz. Azərbaycan xalqının tarixindəki bu faciəli hadisəyə münasibətinizi bildirirsiniz. Bu, xalqımızın sağalmaz dərdir, xalqımıza qarşı törədilən soyqırımdır, ötən əsrin ən böyük cinayətidir. Yalnız Azərbaycan millətinə mənsub olduqlarına görə günahsız insanlar - qocalar, qadınlar və uşaqlar həlak olmuş, zərər çəkmişlər. Azərbaycan xalqı heç vaxt bu faciəni unutmayacaq, həmişə xatırlayacaq. Bu, bizim yaddaşımızda həmişəlik qalacaq. Əsas odur ki, belə faciələr daha heç vaxt təkrar olunmasın. Daha heç vaxt heç bir xalqa qarşı belə dəhşətli soyqırım hadisəsi, milli əlamətə görə qırğın törədilməsin. Azərbaycan dövləti, xalqı həlak olanların xatirəsini əziz tutur, yad edir və onların xatirəsi bizim üçün müqəddəsdir. Həmin faciəli gecədə xilas olanlar həmişə bizim üçün fiziki zədələr, mənəvi yaralar alan, həmin qətləmə yaşayan insanlar kimi qalacaqlar. Biz bu adamların aqibətini yüngülləşdirmək üçün əlimizdən gələni edirik, dövlət onlara kömək edir və edəcək. Bir daha demək istəyirəm, biz hamımız çalışmalıyıq ki, belə faciələr bəşəriyyət tarixində bir daha olmasın.

Müxbir:

- Sağ olun, cənab prezident.

Prezident İlham Əliyev:

- Çox sağ olun.

Müxbir:

- Çox sağ olun. Dərdinizə şərikik.

Prezident məcburi köçkünlərin müavinətlərini 50% artırdı

Prezident İlham Əliyev məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin artırılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda deyilir:

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslərin sosial müdafiəsini gücləndirmək və onlara dövlət qayğısını artırmaq məqsədi ilə qərara alıram: 1. Məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin məbləği 2019-cu il aprelin 1-dən 50 faiz artırılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının bu Sərəncama uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının bu Sərəncama uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının bu Sərəncama uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.4. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların bu Sərəncama uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

Bakıda bina tikənlər daha bir icazə sənədi almalıdır-baş nazirdən qərar

İndi tikinti üçün dövlət ekoloji ekspertizasının rəyi də lazım olacaq "Tikintilərin Dövlət reyestrinə daxil edilən məlumatların tərkibi, həmin məlumatların təqdim edilməsi və reyestrin aparılması Qaydaları"na dəyişikliklər edilib.

Bu baredə qərarı baş nazir Novruz Məmmədov imzalayıb.

Qərara görə, Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 12 yanvar tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Tikintilərin Dövlət reyestrinə daxil edilən məlumatların tərkibi, həmin məlumatların təqdim edilməsi və reyestrin aparılması Qaydaları"nın (Reyestrə daxil edilən məlumatların tərkibi) 3.1.1.5-ci yarımbəndindən sonra aşağıdakı məzmununda yeni yarımbənd əlavə edilib:

"3.1.1.6. "Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun əlavəsində nəzərdə tutulmuş fəaliyyət növlərinə dair ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi sənədi və dövlət ekoloji ekspertizasının rəyi."

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, prezident İlham Əliyev ötən ilin avqustunda "Şəhərsalma fəaliyyəti sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" fərman imzalayıb. Fərmana əsasən, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti Başçısı Aparatının Memarlıq və Şəhərsalma Baş İdarəsi Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin tabeliyinə verilib. Bakı şəhərinin inzibati ərazisində tikinti obyektlərinin tikintisinə və istismarına icazələrin verilməsini (tikinti obyektlərinin tikintisinə və istismarına icazələrin Nazirlər Kabineti və Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyi tərəfindən verildiyi hallar istisna olmaqla) Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi həyata keçirir.

2018-ci il 28 dekabr tarixli fərmanla isə "Bəzi tikinti obyektlərinə tikintiyə icazə və tikinti obyektinin istismarına icazə verilməsi Qaydası" təsdiq edilib.

Qərara görə, tikintiyə icazənin alınması ilə bağlı müraciət və tikintiyə icazənin əldə edilməsi "bir pəncərə" əsasında həyata keçirilir.

Belə ki, sifarişçi obyektin tikintisinə icazəni almaq məqsədilə "bir pəncərə" prinsipi əsasında icazə verən orqana elektron və ya yazılı qaydada müraciət edir. Müraciətdə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan tikinti fəaliyyətinin (tikinti obyektinin inşası, yenidən qurulması, bərpası, əsaslı təmiri və ya sökülməsi) növü və ya növləri dəqiq göstərilməlidir. Müraciət tikintiyə icazə verən orqana daxil edildiyi gün tikintiyə icazə verilməsi icraatı başlanılmış hesab olunur.

Müraciətə torpaq sahəsi üzərində tikinti aparılmasına səlahiyyət verən mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüququnu təsdiq edən sənədin surəti;

tikinti layihəsi kağız (yazılı qaydada müraciət etdikdə) və elektron formada (hər biri 1 nüsxədə) və sifarişçi hüquqi şəxs olduqda hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarışın surəti, fiziki şəxs olduqda şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin surəti əlavə edilir. Baş nazirin imzaladığı qırıqla indi bu sənədlərə ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi sənədi və dövlət ekoloji ekspertizasının rəyi də əlavə olunmalıdır.

Yeri gəlmişkən, 2018-ci ildə Prezident Administrasiyasına vətəndaşlar 100-dən çox tikinti şirkəti tərəfindən çoxmərtəbəli yaşayış binalarının inşasında müvafiq norma və qaydalara, həmçinin müqavilə şərtlərinə riayət edilməməsindən, bəzi şirkətlərin mənzilləri 2 və daha artıq şəxsə satmasından, razılığa gəlinmədən, kompensasiyalar verilmədən söküntü işlərinə başlanılmasından, binaların təhlükə törədən dərəcədə yaxın məsafədə tikilməsindən şikayət ediblər.

ORXAN,
"Yeni Müsavat"

Məlum olduğu kimi, Bakının müxtəlif rayonlarında müvəqqəti yaşayış üçün nəzərdə tutulan, istismar müddətini başa vurmuş iripanelli yaşayış binalarında, o cümlədən yararsız olan fərdi yaşayış evlərində yaşayan sakinlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün həmin binaların sökülməsi prosesi gedir. Müxtəlif özəl tikinti şirkətləri pilot layihə çərçivəsində bu binaları sökərək, yerində müasir tələblərə cavab verən çoxmərtəbəli binalar tikir, həm köçürülən sakinləri mənzillə təmin edir, həm də qalan mənzillər satışa çıxarırlar.

veriləcəyi halda onlara da eyni kompensasiya verilməsini tələb edəcəklər: "Əgər Asifə mənzilindən iki dəfə artıq kompensasiya verəcəklərsə, biz də tələb edəcəyik. Şəhərin mərkəzi yerlərində iki mənzil tələb edir. Bir sakinə görə bu qədər adam niyə

üçün bu ev villadır. Mənim evimin qiyməti 1 milyon manatdır. Bu ərazini qeyri-yaşayış sahəsi kimi istifadə edirəm. Vəssalam".

Tikinti şirkətinin rəsmisi Rizvan Abdullayev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Asif Həsənovun şikayət etdiyi

Vətəndaşla tikinti şirkəti arasında qalmaqal:

"300 min manat kompensasiya istəyir"

54 ailə "Sipark" inşaat tərəfindən kirayə mənzillərə köçürülüb, lakin bir ailə...

Lakin bu işlərin aparılmasında vətəndaşlarla tikinti şirkətləri arasında bəzən anlaşılmazlıq və müəyyən çətinliklər yaranır. Tərəflər arasında yaranan problemlər tikinti işlərinin ləngiməsinə və binanın gec təhvil verilməsinə də səbəb olur.

Bu problemlərdən biri də Möhsün Sənani və Mirəli Qaşqay küçəsinin kəsişməsində inşa ediləcək çoxmərtəbəli binanın tikintisində yaranıb. Məlumat üçün bildirik ki, burada məskunlaşan 54 ailə "Sipark" inşaat tərəfindən kirayə mənzillərə köçürülüb. Lakin bir ailə şirkətin onlara təklif etdiyi kompensasiya ilə razılaşmadığından işlərin ləngiməsi ilə nəticələndi. Binanın isə 2019-cu ilin ilk yarısında təhvil verilməsi nəzərdə tutulub.

Ötən gün şirkətin təklifi ilə razılaşan sakinlərin bir qismi tikinti aparılan ərazidə toplaşaraq, "Sipark" inşaatın nümayəndələri ilə danışmaq üçün gəldilər. Onların əsas məqsədi binanın tezliklə inşa edilib, yeni mənzillə təmin olunmalarıdır. Ancaq qonşuları Asif Həsənovun şirkətlə heç cürə razılaşmaması onların işlərini də axsatdı. Həmin sakinin evi şirkətin inşaat aparacağı əraziyə düşdüyü üçün iş aparmaq mümkün deyil.

Ərazidə olduğumuz zaman sakinlər qonşuları Asif Həsənovdan gileyəndilər. Onlar bildirdilər ki, A.Həsənov 56 kvadratmetrlik evi üçün 300 min manat tələb edir: "Heç yerdə indiyədək bu cür kompensasiya verildiyini eşitməmişik. Burada bütün sakinlərin mənzilləri qaydalar çərçivəsində ölçüldü və mənzillərin kvadratmetrindən əlavə 20 faiz verildi. Hamımız bir nəfər kimi razılaşdıq. Şirkət bizimlə müqavilə

imzalayıb, kirayə mənzillərə köçürdü. Hər ay vaxtı-vaxtında aylıq kirayə pullarını verirlər. Hətta özləri yük maşınları tutub, əşyalarını daşıdılar. Heç bir narazılığımız yoxdur. Lakin biz bir qonşuya görə binanın gec təhvil verilməyindən narahatıq. Burada heç kim heç kimdən artıq deyil. A. Həsənov mənzili üçün 300 min manat pul tələb edir. Şirkət isə heç zaman bu vəsaiti ödəməyəcəyini deyir".

Sakinlər bildirdilər ki, A.Həsənova həmin məbləğ

əziyyət çəkməlidir? O da bizim kimi razılaşsın, kirayəyə köçsün, yeni bina hazır olduqdan sonra da oraya köçər".

Sakinlərin narazılığı və tələbi ilə Asif Həsənov və həyat yoldaşı Almas Həsənova əraziyə gəldi. Şirkət nümayəndələri və narazı sakinlərlə uzun sürən mübahisədən sonra Asif Həsənov şirkətlə heç vaxt razılaşmayacağını bildirdi: "Mülk mənimdir, özüm bilərəm. Əvvəllər iki mənzil verirdilər, indi ona da razı deyiləm. Bizim

bütün məhkəmələr şirkətin xeyrinə qərar verir: "Həmin vətəndaş Nərimanov Rayon Məhkəməsinə, Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə və Ali Məhkəməyə qədər şikayət edib. Lakin şikayətinin əsassız olduğu bildirilib. Asif müəllimin tələbi çox böyükdür. Qonşular da bildirdilər ki, onun tələbi 300-350 min manatdır. Biz şirkət olaraq pilot layihə çərçivəsində əhalini köçürüb, həmin evlərin yerində yeni bina tikib, həmin sakinləri yeni mənzillə təmin edirik. Bu da heç bir şirkət adamının maddi imkanları daxilində deyil. Bizim məqsədimiz istismara yararsız binaları, köhnə, alçaqdamlı evləri söküb, yerində göz oxşayacaq bina inşa etməkdir. Burada həm şəhərimiz daha da gözəlləşir, həm də sakinlər yeni mənzillərdə rahat şəraitdə yaşayırlar. Biz 54 sakinə təklif etdiyimiz kompensasiyanı Asif Həsənova da təklif etdik. Lakin hamı razılaşdı, bir ondan savayı... Bu gün də həmin vətəndaşın mənzilini ölçükdük. Əlavə olaraq 20 faiz də kompensasiya verəcəyimizi dedik. Lakin Asif Həsənov bununla razılaşmır. Həm bizi, həm də digər sakinləri narahat edir".

Sonda onu da qeyd edək ki, şirkət 2016-cı ildə Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin sifarişli ilə Möhsün Sənani və Mirəli Qaşqay küçəsinin kəsişməsində, 5 girişli, 16 mərtəbəli binanın tikintisinə başlayıb. Sosial layihə olan bu kompleksin tikintisi ilə bağlı ərazidə yaşayan 125 nəfər sakin kirayə mənzillərə köçürülüb. 2019-cu ilin ilk yarısında həmin sakinlər bu binadan təmirli mənzillərlə təmin olunacaqlar.

Məğrur MƏRD,
Foto müəllifidir,
"Yeni Müsavat"

Xəbər verdiyimiz kimi, prezident İlham Əliyev iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı keçirdiyi müşavirədə çıxışında Azərbaycanda geniş sosial paketin hazırlandığını bildirdi. Onun verdiyi məlumatdan aydın olub ki, əhalinin güzəranının yaxşılaşmasına yönəlik tədbirlər davam etdiriləcək.

Həm banklar, həm xalq, həm iqtisadiyyat üçün mühüm addım

Ölkə prezidentinin son addımlarını dəyərləndirən Milli Məclisin İqtisadiyyat, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Əli Məsimlinin dediyinə görə, əhali dövlət başçısının problemli kreditlərə dair belə bir mövqeyini çoxdan gözləyirdi: "Problemli kreditlər məsələsinin həlli həm əhali, həm banklar, həm də bütövlükdə iqtisadiyyatımız, dövlət üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Yaxın vaxtlarda problemli kreditlər məsələsinin həllinə dair rəsmi sənədlərdə onun əsas məqamları məlum olacaq. Bununla belə, prezidentin çıxışının məntiqinə əsasən indidən də demək olar ki, Azərbaycanda problemli kreditlərin həlli variantı digər ölkələrlə müqayisədə daha əhatəli olacaqdır. Problemli kreditlərin həllindən qazanan tərəf həm də bank sektoru olacaq. Banklar iqtisadiyyatın qan-damar sistemidir. Bu baxımdan, təbii ki, problemli kreditlərin və toksik aktivlər məsələsinin həll edilməsi bankların sağlamlaşdırılması üçün önəmlidir".

İqtisadçı-ekspert Pərviz Heydərov da hesab edir ki, dövlət başçısının problemli kreditlər məsələsinin tezliklə həll edilməsi anons etməsi mühüm hadisə oldu: "Prezident də xatırladı ki, bu, sadəcə məsələ deyil.

Azərbaycanlı ailələrə uşaqpulu bərpa olunmalıdır

Ə.Məsimli bildirir ki, minimum əmək haqqının, minimum pensiyaların, tələbələr üçün təqaüdlərinin, sosial müavinətlərin artırılması sosial paketin tərkib hissəsidir: "Prezident bildirdi ki, bu çox böyük proqram 500 mindən çox əhalini əhatə edəcək. Bundan əlavə, problemli kreditlərdən əziyyət çəkən vətəndaşların da sayı müəyyən edildikdən sonra təqribən 2 milyon 200 min əhali dövlətin

təhlədə təhsil alan tələbələrə hər 3 nəfərdən 2-si (son illər bi rəqəm daha da artıb) ödənişli əsaslarla təhsil alır. Orta əmək haqqının 550 manat, xeyli insanın 200-300 manat maaş aldığı şəraitdə təhsil haqlarının yuxarı həddi 5 min manata çatır. Dövlət ali məktəblərində də ödənişli təhsil xeyli artıb. Ya dövlət ali məktəblərində təhsil pulsuz olmalı, ya da Azərbaycanda da təhsil cəmiyyətinə formalaşdırılan Boloniya sistemində keçən əksər ölkələrdə olduğu kimi, təhsil kreditləri mexanizminin tətbiq dairəsi genişləndirilməlidir. Təhsil Strategiyasında göstərilirdi ki, gələcəkdə təhsil kreditlərinin tətbiq dairəsinin genişləndirilməsi və yaxın illərdə onun əhatə dairəsini yoxsul ailələrə əhatə etmə səviyyəsinə çatdırılmasını zəruri hesab edirik".

var idi, istehlak bazarı indiki kimi nəzərdə saxlanılmırdı, dövlət büdcəsinə gəlirlilik üzrə dayanıqlıq və vergi və rüsumların yığılması xaos amilləri hökm sürürdü. Bəzən qeyd edirlər ki, Azərbaycan dövlətinin maliyyə vəziyyəti yaxşıdır və əhalinin sosial müdafiəsi neft pulları hesabına niyə artırılmır və təmin edilmir. Sosial ödənişləri kor-koranə artırmaq böyük mənfi iqtisadi hadisələrə zəmin yarada bilər. Kölgə iqtisadiyyatı geniş xarakter daşıyan vəziyyətdə dövlət və hökumət öz maliyyə resurslarını

2 milyon 200 min əhalinin faydalanacağı sosial paket

Ekspertlər prezidentin əhalinin güzəranının yaxşılaşmasına yönəlik tədbirlərini dəyərləndirir

Problemin həllinə ehtiyatla yanaşmaq tələb olunur. Belə ki, məsələni təkcə pul ayırmaqla həll etmək mümkün deyil. Bəzi ekspertlər qeyd edirlər ki, məsələni 2015-2016-cı illərdə həll etmək lazım idi. Ona görə ki, devalvasiyaya görə əhali və vətəndaşlar heç bir məsuliyyət daşımır və guya bu, hökumətin və dövlətin günahı sayılırdı. Əvvəla, borca girən tərəf istənilən halda riskə daxil olur. İkincisi də ki, devalvasiya normal iqtisadiyyatı olan ölkələrdə adi bir prosesdir. Və mərhələlərlə demək olar, fasiləsiz baş verir. Əslində banklar özləri də vaxtilə riskə gediblər. Yəni istənilən halda devalvasiya baş verə biləcəyini

nəzərə almayaraq, dollar ilə kredit vəsaitlərini necə gəldi paylayıblar".

Ekspertin fikrincə, nə banklar, nə iş adamları, nə də ki, əhali bu kreditlərin ödənilməsi, yaxud bağlanması işinin öhdəsindən təkbaşına gələ bilməz: "Odur ki, bu məsələnin həllində dövlətin köməyi tələb olunurdu. Ancaq dövlətin də bu qədər vəsaiti bütövlükdə üzərində götürməsi düzgün deyil və qeyri-mümkün sayılırdı və sayılmaqda da davam edir. Hökumətin hazırladığı plan və mexanizm əslində nədən ibarətdir bilmirəm. Əsas odur ki, dövlətimiz bu məsələnin də həllində əhalinin tərəfindən çıxış edəcək".

sosial təşəbbüslərinin icrasından böyük dərəcədə faydalanacaq. Göründüyü kimi, prezidentin haqqında danışdığı sosial paket kifayət qədər əhatəli xarakter daşıyır. Bu baxımdan sosial paketdə yeni doğulan uşağa görə verilən müavinətin artırılması istiqamətində atılan addımın azərbaycanlı ailələrə "uşaq pulu" verilməsinin bərpa edilməsi ilə tamamlanmasını zəruri hesab edirik".

Təhsil kreditlərinin əhatə dairəsi genişləndirilməlidir

Millət vəkili ikinci vacib məsələ kimi təhsil kreditlərini qeyd edir: "Təhsil sistemimizin rəqabət qabiliyyətini təmin etməkdən ötrü hələ çox iş görmək lazımdır. Universi-

ditəməlidir. Təhsil Strategiyasında göstərilirdi ki, gələcəkdə təhsil kreditlərinin tətbiq dairəsinin genişləndirilməsi və yaxın illərdə onun əhatə dairəsini yoxsul ailələrə əhatə etmə səviyyəsinə çatdırılmasını zəruri hesab edirik".

P.Heydərov qeyd edir ki, sosial müavinətlərin artırılmasında məqsəd əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində tədbirləri davam etdirmək və əhatə dairəsini daha da genişləndirməkdir: "Müəyyən illəri çıxmaq şərtilə bu addımlar həmişə atılıb. Sadəcə olaraq, indiki kimi geniş və əhatəli xarakter daşımayıb, sistemli və kompleks təsiri bağışlamayıb. Bu da ondan irəlilə gəlirdi ki, iqtisadiyyatın idarə olunmasında mənfiliklər

sosial ödənişləri ucdantutma artırmaq yolu ilə xərcləyə və əridə bilməz. Məlum olduğu kimi, bu ildən kölgə iqtisadiyyatına qarşı böyük mübarizəyə başlanıb. 300-ə yaxın vergi dəyişiklikləri olub. Real sektora yanaşma və onu idarəetmə tərzini yeni forma alıb. Və bu da imkan verir ki, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi baxımından ödənişlər inamla artırılsın. Hökumət sosial ödənişləri neft pulları hesabına deyil, iqtisadiyyatın real sektorundan əldə olunan gəlirlər sayəsində artmasını istəyir. Hansı ki, buna indiki hələ ki zəif də olsa imkan yaranıb-dir.... Və bu imkanın gətirdikcə genişlənməyə gözlənilməkdədir".

□ Dünya SAKIT, "Yeni Məsəviət"

"Milli gəlirin 80 faizi Bakı və Abşeron yarımadasının payına düşür"

Ekspert: "Regional disbalansı qaradan qaldırmaq üçün hökumət strategiya hazırlamalıdır"

Fevralın 26-da Bakıda "İqtisadi islahatlara jurnalist dəstəyi" adlı seminar öz işinə başlayıb. Seminarı Sahibkarlığın və Bazar İqtisadiyyatının İnkişafına Yardım Fondu (SBİ-YF) Beynəlxalq Özəl Sahibkarlıq Mərkəzinin (CIPE) maliyyə dəstəyi ilə təşkil edib.

Seminarın ilk mövzusu Azərbaycanda regionların sosial-iqtisadi inkişafının qiymətləndirilməsi

si məsələlərinə həsr olunub. Ölkədə bu sahədə həyata keçirilən dövlət proqramları barədə dani-

şan iqtisadçı-ekspert Rövşən Ağayev bildirdi ki, hazırda regional inkişaf Azərbaycan üçün ən vacib məsələlərdən biridir. Onun sözlərinə görə, mövcud regional disbalansı aradan qaldırılmazsa, ölkədə dayanıqlı iqtisadi inkişafa nail olunması qeyri-mümkündür.

"Bakı son 20 ildə demografik baxımdan həddindən çox böyüyüb. Bəxtimizdən Azərbaycanın neft-qaz ehtiyatlarının mütləq əksəriyyəti Bakıda cəmlənib. Nəticədə bu gün Azərbaycanda istehsal olunan milli gəlirin 80 faizi Bakı və Abşeron yarımadasının payına düşür. Təsəvvür edin, coğrafi baxımdan 5 faiz payı olan bir ərazi 80 faiz milli gəliri təmin edir. Təxmini hesablamalarımız göstərir ki, regionların ixracatdakı yeri ən yaxşı halda 3-4 faizə güclə çatır. Bütün bunlar göstərir ki, iqtisadi inkişaf baxımından Azərbaycanın regionları arasında çox ciddi disbalans var. İqtisadi inkişafda varsa, deməli, sosial inkişafda da belə disbalans var".

Ekspertin sözlərinə görə, rəsmi statistika əhalinin adambaşına düşən gəlirə görə Bakı ilə regionlar arasında ən yaxşı halda 20-25 faiz fərq göstərir: "Bu, inandırıcı deyil, əks halda, əhali regionlardan kütləvi şəkildə Bakıya axışmazdı. Regional disbalansı göstərən digər göstərici büdcədir. Azərbaycan dövlət büdcəsinin cəmi 3-3,5 faizi Bakı və Abşerondan kənarında formalaşır. Bu gün regionların inkişafına dair proqramların icrasına 150-200 milyard manat sərf olun-

duğu deyilir. Mənim üçün maraqlıdır, bu qədər vəsait xərcləndikdən sonra proqramların icrasına başlanan ərafədəki ilə indiki arasında evində içməli su alan vətəndaşlar baxımından nə qədər fərq var? Rəsmi statistikanın açıqladığı rəqəmlər də real vəziyyəti qiymətləndirməyə imkan verir. Məsələn, rəsmi məlumata görə, adambaşına düşən ümumi məhsul buraxılışı Bakıda 25 min manat, Yardımlıda isə 1200 manat təşkil edir. Fərq 20 dəfədir. Yaxud məşğulluqla bağlı səsəndirilən rəqəmlərlə bağlı bir faktı diqqət yetirək. Hamının bildiyi bir statistik məlumat əsasında fikrimi izah edirəm. Azərbaycanda doğuma görə müavinət valideynlərdən biri işləyirsə, işverən tərəfindən, hər ikisi işləmirsə, dövlət tərəfindən ödənilir. Rəsmi statistikadan aydın olur ki, 150 min doğum halının 125 mini üzrə müavinəti dövlət, 25 mini üzrə isə işverən ödəyir. Bu, işsizlik səviyyəsinin ən yaxşı göstəricilərindən biri sayıla bilər".

R.Ağayev deyir ki, regional disbalansı aradan qaldırmaq üçün hökumət strategiya hazırlamalı, daha sonra onun həyata keçirilməsi üçün proqramlar işlənməlidir: "Proqramlar hər region üçün ayrıca olmalıdır, çünki hər regionun özünəməxsus cəhətləri var".

Seminarın ikinci mövzusu olan "Bank sektorunun mövcud vəziyyəti və gözləntilər" mövzusu üzrə çıxış edən iqtisadçı-ekspert Samir Əliyev 2015-ci ildə baş verən devalvasiyaların bu sektora ciddi zərər vurduğunu bildirir. Onun sözlərinə görə, 2014-cü ildə iqtisadiyyatın pulla təminatı - monetarizasiya səviyyəsi 29,40 faiz olubsa, 2015-ci ildə bu göstərici 16 faizə düşüb,

2018-ci ilin sonunadək 18,40 faizə yüksəlib: "Halbuki inkişaf etmiş ölkələrdə bu göstərici 60-70 faizdən aşağı deyil. Bəzi ölkələrdə isə 100 faiz üzərindədir. Məsələn, Yaponiyada bu, 150 faizdir. Azərbaycanda heç vaxt 30 faizdən yuxarı olmayıb".

Xarici valyutaların bahalaşması nəticəsində kredit qoyuluşlarında onların payı 2015-ci ildəki 49,4 faizdən 2018-ci ildə 38 faizə, depozitlərdə 72,4 faizdən 65,3 faizə, o cümlədən əmanət qoyuluşunda 66,5 faizdən 62,5 faizədək azalıb. Bundan əlavə, əmanət qoyuluşlarının həcmindəki azalma zəif də olsa artımla əvəzlənib.

Ötən müddət ərzində bank sektorunda təmərklüzləmə güclənib. Belə ki, 5 bankın bazar payı artaraq 2018-ci ildə 65,6 faizə yüksəlib.

Bank sektorunun mənfəətinə də azalma baş verib. Belə ki, 2017-ci ildə banklar 883,6 milyon manat mənfəət əldə etmişdisə, 2018-ci ildə bu göstərici kəskin azalaraq 279,4 milyon manat təşkil edib. Əvəzində isə bank işçilərinin sayı 16 171-dən 17 415-ə qədər artıb.

S.Əliyev bildirir ki, yaxın müddətli dövr üçün banklar qarşısında bir sıra çağırışlar var. Bunlar problemli kreditlər, izafi likvidlik, konsentrasiya, resursların diversifikasiyası, real sektorda yüksək risk səviyyəsi və girov mexanizminin təkmil olmamasıdır: "Hazırda bankların böyük bir problemi kredit vermək üçün müştəri bazasının məhdud olmasıdır. Yaxınmüddətli dövrdə banklar kreditləşməni artırma bil-məsələləri ciddi problemlərlə üzləşəcəklər".

□ Dünya SAKIT, "Yeni Məsəviət"

39 il yatan günahsız dustaq

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Eh, nə deyim, eğer cənubda yeganə yalançı varsa, o da Günəşdir! O toxunduğu hər şeyi böyüdür"
(Alfons Dode, "Taraskonlu Tartarenin qeyri-adi macəraları")

Camaatın banklardan aldığı borclar gündəmdən çıxır. Bəzi iqtisadçılar 5-10 min manata qədər kreditləri dövlətin öz öhdəsinə götürüb ödəməsini təklif edirlər. Açıqı, bu rəqəm bir az mənasız kimi görünür, çünki beynəlxalq təcrübə var. Məsəl üçün, elə bu həftə Birləşmiş Ərəb Əmirliyi - həm dövlət quruluşu, həm iqtisadi sistemi baxımından Azərbaycana çox bənzər ərazi - əhalisinin kreditlərini bağlamaq üçün banklarla danışıq apardı, nəticədə 100 milyon dollarlıq krediti ləğv edildilər getdi işinin dahıca. 3 min ərəb də dərindən nəfəs alıb hökumətə, uca şeyx Xəlifə İbn Zəyd əl Nahayyan müəllimə dərin minnətdarlıq etdilər. Bağışlanan borcların ayrılıqda məbləği isə bizim üçün lap fantastik idi: təəvvür edin, elə adam var hökumət onun 270 min dollar borcunu bağlayırdı. Daha doğrusu, bağışlanan borclarda yuxarı hədd bu rəqəm götürülürdü. Özü də, xatırladım ki, bu, dost və qardaş əmirlikdə ilk belə tədbir deyildir. Şeyx Nahayyan 2012-ci ildə də camaatın 540 milyon dollarlıq bank borclarını bağışlamışdı.

Əlbəttə, problemli bank borclarını bağışlamaq əslində iqtisadi baxımdan problem yaradan yanlış addımdır. Adamlarda arxayınçılıq yaranır, fikirləşirlər yenə kredit alım, verməyim, onsuz hökumət mənim əvəzime haçansa ödəyəcəkdir. Bank-maliyyə sistemi üçün böyük ziyanlar yaradır. Kredit faizlərini vaxtında ödəyən vətəndaşlar isə özlərini bir növ, qaz kimi hiss edirlər. Eyni zamanda bağışlanan kreditlər üçün vəsait xalqın ümumi cibindən - dövlət büdcəsindən götürülürsə (buna Neft Fondu, Prezidentin ehtiyat fondu və sairə istənilən adı qoysan da mənə və məzmun dəyişmir), burada "xalqın borcunu bağladıq" təması bir qədər gülməli alınır. Həmçinin xalq niyə ayrı-ayrı fərdlərinin maliyyə problemlərini həll etməlidir ki? Məsəl üçün, mən bankdan kredit götürüb özümə bahalı maşın almışamsa, indi qonşum dolayısı ilə niyə mənim kreditimi ödəməlidir? Belə çıxır sosial ədalət adı altında əslində sosial ədalətsizliklə məşğul oluruz.

Ancaq əlbəttə, biz sosial dövlət olduğumuzu elan etmişik, bizi çürüməkdə olan Qərb imperialist dairələrindən fərqləndirən həm də budur. O Amerikadır ki, orada Kaliforniyada zəlzələ olanda camaat tökülür yanığa, bir adam gəlib çıxartmır. Meşə yanır, söndürən olmur. Bizdə isə, məşallah, istənilən yerdə divarın suvağı çatlasın, dərhal dövlət komissiyası yaradılır, kompensasiya ödənilir, ev tikilir, hətta zərərçəkənin uşağı sünnet edilir. Meşə yanğına gələndə, bizdə o da həll olunub - meşələrin hamısı hasara alınıb, konkret ziyəsi var. Bircə hərdən paytaxt meşəsində binalar yanır, onları da söndürürük, uzağı 15-20 nəfər problemli vətəndaş ölür.

Mövzu açılmışkən, Amerikada insan haqlarının pozulması üzrə növbəti fakta diqqət çəkmək istəyirəm. Məncə, bizim deputatlar buna münasibət bildirməli, ABŞ-da insan haqlarının kobud pozulmasını pisləməlidir. Öncə gəlin yadımıza salaq, bizdə hansısa siyasi dustaq 10-15 ildən çox türmədə saxlanılıbmı? Yoxdur belə hallar. Əksinə, son illər türmə trendimizdə sutkalıqlar artmaqdadır. Hərəyə 10-15, uzağı 30 sutka həbs veririk. Çünki adamı tutmaqla iş bitmir, ona gerek kamerada yemək verək, sosial şəraitini yaxşılaşdıraraq, bank kreditlərini ödəyək, çoxuşaqlı ailəndirsə müavinət ödəyək və sairə. Qayıdaq Amerikaya. Orada bir kişini 39 il türmədə günahsız yatandan sonra azad ediblər və dövlət ona kompensasiya kimi 21 milyon dollar ödəməyə razılışmış. Kişini 1977-ci ildə iki nəfəri öldürmək üstündə tutmuşdular, ancaq istintaq və məhkəmə bəyirçisi səhvlərlə aparılıb, nəhayət, 2017-ci ildə günahsız olması isbatə yetib, azadlığa çıxıb. İndi onun 70 yaşı var, bu yaşdan sonra 21 milyon dolları nəyə xərcləyəcək, bunun özü kədərlidir və bizə 1 milyon dollar udub bütün uduşu ictimai ayaqyolu tikməyə sərf edəcəyini açıqlayan 80 yaşlı qoca haqda saqqallı lətifəni yadımıza salır.

Bax belə bir dövlət bizdə insan haqlarını qorumağı tələb edəndə hökumət haqlı olaraq əsəbləşir. Gəlin biz belə dövlətlərə üstümüzə gəlməyə əsas verməyək, bütün siyasi dustaqları buraxaq. O yetmiş yaşlı günahsız kişini isə tapıb intervü almaq, AzTV-yə çəkmək lazımdır.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Leyla Abdullayeva "Lazerev klubu"nun iclasının Moskvada keçirilməsi barədə açıqlama verib. L.Abdullayeva "Trend"ə deyib ki, məlum olduğu kimi, ötən il fəaliyyətə başlamış Rusiya-Ermənistan "Lazerev klubu"nun meydançasından təxribat məqsədləri ilə istifadə edilir.

XİN rəsmisinin sözlərinə görə, bu, 2018-ci ilin 30 noyabr-1 dekabr tarixlərində İrəvanda keçirilmiş həmin klubun ilk iclasında səsəndirilən fikirlərdən aydın şəkildə görünür: "Təşkilatçıların Azərbaycan Respublikasının Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş ərazilərində yaradılmış qanunsuz rejimin nümayəndələrini iclasa dəvət edilməsi, həmçinin iclas zamanı Zatulinin özü, eləcə də digər iştirakçıların səsəndirdiyi Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı açıq hücum xarakteri daşıyan fikirlər Azərbaycan və Rusiya arasında mövcud olan yüksək səviyyəli münasibətlərə xələl gətirmək məqsədi güdür. Həmçinin xüsusilə vurğulandı ki, Zatulinin səsəndirdikləri MDB çərçivəsində əməkdaşlığın inkişafı maraqlarına qarşı gələrək, onun Dövlət Dumasının müvafiq komitə rəhbərinin birinci müavini statusuna uyğun gəlmir".

L.Abdullayeva deyib ki, təəssüflər olsun sözügedən klubun təşkilatçıları onun fəaliyyətində heç bir dəyişiklik etmək məramını nümayiş etdirmir və keçirilməsi cari ilin 5-6 mart tarixlərində Moskvada nəzərdə tutulan klubun ikinci iclasına da qondarma rejimin nümayəndələrinin dəvət edilməsini gizlətmədən bəyan edirlər: "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin substantiv danışıqlar sayəsində dinc yolla nizama salınması məqsədləri ilə açıq-aşkar ziddiyyət təşkil edən "Lazerev klubu"nun bu kimi fəaliyyəti Rusiya Federasiyası da daxil olmaqla, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrinin Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli prosesinin irəli aparılması səyləri ilə heç cür səsənlənir. Belə tədbirin həmsədr ölkələrindən biri olan Rusiyanın paytaxtında həmin ölkə parlamentində rəhbər vəzifədə çalışan rəsmisi tərəfindən təşkil edilməsi fonunda tədbirə qondarma rejim nümayəndələrinin dəvət olunmasının qarşısının alınmasına dair yetərli səylər göstərilməyəcəyi təqdirdə, bu müəyyən sualların yaranmasına əsas verəcək".

Politoloq Nəzakət Məmmədova isə "Yeni Müsavat"ə bildirdi ki, hazırkı dünya sis-

"Lazerev klubu" Xankəndindəki qatilləri Moskvaya toplayır

XİN sözcüsü: "Qondarma rejimin nümayəndələrinin dəvətinin qarşısının alınmaması müəyyən suallar doğuracaq"

temində dövlətlər öz siyasətini təcə rəsmi kanallarla yox, həm də bir sıra təşkilatlar vasitəsilə həyata keçirirlər. Bu qəbildən olan təşkilatlar bir qayda olaraq xüsusi xidmət orqanlarının nəzdində fəaliyyət göstərir, onların örtük, yaxud pərdələmə təşkilatı kimi fəaliyyət göstərir. Çox zaman rəsmi dövlətin deyə bildirmədiyi sözü, mesajı məhz onlar beynəlxalq ictimaiyyətə, yaxud maraqlı olan dövlətə konfranslar, toplantılar keçirməklə, orada məqsədəuyğun bildikləri fikirləri səsəndirməklə ictimaiyyətə və rəsmi orqanlara çatdırırlar: "Xüsusilə çoxillik kəşfiyyət və diplomatiya ənənələri olan böyük dövlətlər bu cür pərdələmə təşkilatlarından geniş istifadə edir. Rusiya sovet dövründə SSRİ Elmlər Akademiyasının nəzdində elmi-tədqiqat institutlarından geniş istifadə edib. Rusiya son dövrdə artıq qapalılıqdan uzaqlaşaraq, Qərbə alternativ təşkilatlar yaratmağa başlayıb ki, onlardan da biri həmin "Lazerev klubu"dur. "Lazerev klubu" da böyük ehtimalla Rusiya siyasi elitasının müəyyən kəsimi tərəfindən idarə olunan, Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının nəzarətində fəaliyyət göstərən örtük təşkilatlardan biridir. Onun konkret olaraq hansı dövlət orqanına-Kreml, Duma, Baş Kəşfiyyət İdarəsi, Xarici Kəşfiyyət Xidmətinə tabe olması təbii ki, məlum deyil. Əslində burada konkretlik mümkün də deyil.

Rusiyanın regional və qlobal intervensionist siyasət yeritməsinin dövlətin rəsmi siyasəti olmasını nəzərə alsaq, bütün aidiyyəti dövlət qurumlarının, əsasən də Xarici İşlər Nazirliyinin bu cür təşkilatla əlaqələri, onu yönəltməsi aydın olar".

Politoloq hesab edir ki, görünür, son zamanlarda Rusiya-Ermənistan münasibətlərində diplomatiya həddən artıq səmərəsiz, güc təbiiqə həddən artıq sərt ola bilərdi deyə, Rusiya "Lazerev klubu"nu döviyyəyə buraxdı: "Lakin "Lazerev klubu" artıq bizə məlum olduğu kimi, Rusiyanın milli maraqlarını həyata keçirmir, o, Rusiyadakı erməniperəst qüvvələrin və erməni diasporasının əlində alətdir".

N.Məmmədova onu da dedi ki, bu təşkilatın məqsədi Ermənistanın Rusiyanın orbitindən çıxmasına imkan verməmək, bunun üçün lazımi iş aparmaqdır: "Rusiya hələ ki 102-ci bazadan yox, "Lazerev klubu"ndan istifadə etməklə Ermənistanla yumşaq formada danışıqını nümayiş etdirir. Bu təşkilat hələlik Ermənistanla təhdid, xəbərdarlıq səciyyəsi daşıyır. İstisna deyil ki, Ermənistan bu xəbərdarlıqdan nəticə çıxarmasa, Rusiya daha ağır təzyiqlər vasitələrini işə salacaq, necə ki, qışın ən sərt dövründə qaz təzyiqini istifadə etdi.

"Lazerev klubu"nun Ermənistanında fəaliyyətinin səmərəli olacağını demək olmaz. Paşinyan inqilabı da göstərdi

ki, Rusiya Ermənistanın rəsmi hakimiyyətinin öz nəzarətində olmasına əmin olaraq, üstəlik də xalqın iradəsi ilə hesablaşmaq ənənəsindən irəli gələrək əhali ilə, vətəndaş cəmiyyəti ilə işləməyi arxa plana atıb və QHT-lərlə, ictimai birliklərlə əlaqəsi çox zəifdir. Əvəzində, ABŞ və digər Qərb ölkələri yerli vətəndaş cəmiyyətləri ilə işi yüksək səviyyədə qurub, onlara təsir imkanları qazanıblar. Nəticədə, okeanın o tayından hakimiyyət dəyişikliyi komandası gələn kimi onlar Paşinyanın yanında yer aldılar. Odur ki, "Lazerev klubu"nun ortaya atılması heç bir səmərə verməyəcək və verməyəcək də. Bu, sadəcə, xalq diplomatiyası görüntüsü yaradır. Rusiya Ermənistanında qala bilsə, "Lazerev klubu"nun yox, bəlkə 102-ci bazanın hesabına qala bilər". Xatırladaq ki, "Lazerev klubu" Rusiya Dövlət Dumasının deputatı, MDB ölkələri üzrə komitənin sədr müavini Konstantin Zatulinin ötən il oktyabrın 9-da İrəvan səfəri zamanı Ermənistan parlamentinin sədri Ara Babloyanla birlikdə alınan qərarla yaradılıb. Klubun adı 1828-ci il Türkmənçay sülh müqaviləsindən sonra ermənilərin kütləvi şəkildə Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi məqsədilə yaradılan komitəyə rəhbərlik edən, erməni əsilli rusiyalı hərbi Qriqori Lazerevin şərəfinə adlandırılıb.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Bu gün Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan İrana ilk rəsmi səfərə gedəcək. Bundan qabaq o, Gürcüstanda, Rusiyada, Avropada (Fransa, Almaniya) işgüzar səfərlərdə olub. Lakin İran ziyarəti özünəməxsusluğu ilə seçilir.

Birinci ona görə ki, cənub qonşumuz hazırda ABŞ-ın hədəfində və sərt sanksiyaları altında olan dövlətdir. İran əlbəttə ki, belə səfərlərlə bölgədə təklənmədiyini göstərməkdə maraqlıdır. Öz növbəsində Paşinyan bununla guya Qərbi, xüsusən də ABŞ-ı şantaj elə-

Paşinyanın İran səfəri, Putinin qəfil zəngi, Bakının gözləntisi

Ermənistan baş nazirinin ilk Tehran səfərində əsas hədəf; siyasi və iqtisadçı ekspertlər işğalçı üçün yaxşı heç nə vəd eləməzlər; erməni KİV-i: "Paşinyan iqtisadi sıçrayış üçün zəmin hazırlaya bilməyib..."

mək, Ermənistanı diqqət çəkməklə onu bazarlığa çıxarmaq, "məzənnə"ni qaldırmaq istəyir.

*****

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, İran Ermənistanın İslam dünyasında ən sıx əlaqələrə malik olduğu yeganə iri müsəlman dövlətidir. Ötən il bu yeganə müsəlman ölkəsinin prezidenti Həsən Ruhani rəsmi səfərlə İrəvanda olub. İndi sıra təcavüzkar ölkənin rəhbərinə çatıb. Ümumiyyətlə, iki ölkə arasında rəsmi və qeyri-rəsmi səfərlər çoxdan adıləşib.

Ancaq Ermənistan işğalçı ölkədir, toraqlarımızın 1/5-ni on illərdir işğal altında saxlayır, 1 milyona yaxın müsəlman toplumu öz yurdundan didərgin salıb. Əfsus ki, "İslam Respublikası" adlanan İran illərdir bu reallığı ciddiyyə almır, işğalçı ölkə ilə isti münasibətləri davam etdirir - digər iri müsəlman dövlətləri Türkiyə, Pakistan İslam Respublikası, Səudiyyə Ərəbistanı kimi Ermənistanla sərhədləri bağlamaq və diplomatik münasibətləri kəsmək əvəzinə.

Maraqlıdır ki, Nikol Paşinyanın Tehran səfəri ərəfəsində İran da Ermənistan kimi Azərbaycana qarşı, faktiki, ərazi iddiası ilə çıxış edib. Ruhani Şimali Azərbaycana nəzərdə tutaraq deyib ki, guya nə vaxtsa "həmin tarixi torpaqlar İrandan qoparılıb". Yad torpaqları ələ keçirmək üçün alışıb-yanan ermənilərə və onların hazırkı rəhbəri Paşinyana səfər öncəsi heç də pis sürpriz, reverans deyil.

Elə Paşinyan da az öncə İranın xoşuna gələn jest eləmiş, Tehranın Moskva ilə birgə müdafiə elədiyi Bəşər

Əsəd rejiminin hakim olduğu Suriyaya humanitar missiya göndərmişdi. Bununla da Vaşinqtonun qəzəbinə gəlmişdi. Dövlət Departamenti Ermənistan hökumətini Rusiya ilə birgə "zalım Əsəd rejiminə dəstək verməkdə" ittiham eləmişdi. Yeri gəlmişkən, Paşinyandan cəmi bir gün qabaq, yeni dünən Bəşər Əsəd Tehranında səfərdə olub...

*****

Bəs İran səfəri Ermənistanı hansı faydaları gətirə bilər?

"Ermənistanın baş naziri qonşu İranla əməkdaşlığa xüsusi əhəmiyyət verir". Bu sözləri politoloq Elxan Şahinoğlu deyib: "İranın Ermənistandakı səfirliyinin ticarət müşaviri bildirib ki, Ermənistan müstəqilliyini qazandığı ildən bəri iki ölkə arasında ticarət mübadiləsində ən yüksək göstərici məhz ötən il qeydə alınıb. Söhbət 364 milyon dollarlıq ticarət dövriyyəsi ilə gedir. Rəqəm böyük deyil, ancaq iki ölkə arasındakı əməkdaşlıqda ən yüksək göstəricidir".

Politoloq Paşinyanın hansı məsələləri müzakirə etmək üçün Tehrana getdiyinə də münasibət bildirib: "Nikol Paşinyanın əsas məqsədi İranla indiki iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirmək və ortaq regional layihələri həyata keçirməkdir. Sadəcə, İran bu gün elə vəziyyətdə deyil ki, Ermənistanla hansısa regional layihəni maliyyələşdirməyə maraqlı olsun. Buna baxmayaraq, Paşinyanın Tehranında nələrlə danışacağını və nə eşidəcəyini diqqətlə izləyəcəyik. İran Rəşt-Astara dəmiryolunun inşası üçün Bakıdan 500 milyon dollar kredit gözləyir. Ermənistanla birgə layihəyə hansısa kredit ayırırsa, bu, Tehranın

Azərbaycana qarşı xoş olmayan mesajı olacaq".

Politoloq onu da vurğulayıb ki, Paşinyan Moskvaya etdiyi səfərlərdən fərqli olaraq, Tehrandakı Qarabağ probleminin həllini müzakirə etməyəcək: "Bu, heç Tehrana lazım da deyil. Halbuki Bakıya gələn İranlı rəsmilər və generallar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyırlarsa, bunu gərək erməni rəsmilərə də deyələr. İranın Qarabağ məsələsində məsafə saxlaması İrəvanı illərdir razı salır və ermənilər Tehranın neytral siyasətindən razılıqlarını gizlətmirlər. O da fakt ki, İrana rəsmi səfər edən Ermənistanın hər bir prezidenti Qumda dini lider Əli Xamenei ilə də görüşmək istəyir. Bir neçəsinə belə görüş qismət olub. Dini liderlə görüş ermənilərə PR baxımından vacibdir. Azərbaycan torpaqlarını işğal edən dövlətin liderinin milliyətçə azərbaycanlı dini liderlə görüşüb şəkli çəkilməsi erməni siyasətçisi üçün uğur sayılır".

*****

Səfərin iqtisadi önəminə gəlincə, onu da yada salaq ki, inqilabçı baş nazir Paşinyan ötən ay ölkədə "iqtisadi inqilab" anonsunu verib. Söhbət qısa zamanda iqtisadi sıçrayışa nail olmaqdan gedir. Ancaq blokada şəraitində olan, iki əsas qonşusu ilə sərhədləri bağlı, dünya okeanına çıxışdan və ciddi təbii resurslardan məhrum işğalçı Ermənistanında bunun mümkünlüyünə hətta ən nikbin erməni iqtisadçıları da şübhə edirlər.

"Paşinyan bu yolla ən azından ölkəsində rəğbət qazanmağa çalışır". Bunu axar.az-a iqtisadçı ekspert Na-

tiq Cəfərli deyib. O bildirib ki, Paşinyanın vergi və gömrük qanunvericiliyinin dəyişdirilməsi, investisiya şəraitinin yaxşılaşdırılması təşəbbüsü ilə çıxış etmək istəyi anlaşılındır: "Çünki Ermənistanın yeni hökumət daha çox vədlərin verilməsi ilə yadda qalıb. Lakin Ermənistanın iqtisadi potensialı həddindən artıq zəifdir və ölkənin hər hansı formada ayaqda qalması, iqtisadi inkişafa nail olması çox problematiktir. Ona görə də Paşinyanın "iqtisadi inqilab" anonsunu ilkin vədlər, hökumətin məsələlərə daha çox populist baxışı kimi dəyərləndirmək lazımdır". Ekspertə görə, Ermənistan iqtisadiyyatını yaxın zamanlarda dirçəltmək çox çətin məsələdir. "Bunun üçün ilk növbədə Ermənistanın maliyyə resursu yoxdur, ona görə də Nikolun "inqilab" anonsu əhalini sakitləşdirməyə hesablanıb", - deyir o qeyd edib.

Ekspert bu mənada Avropa ölkələrindən Ermənistanı xarici investisiyanı da istisna edir: "Birincisi, Ermənistan iqtisadi cəhətdən nəinki cəlbedici ölkədir, hətta potensialı və alıcılıq qabiliyyəti yoxdur, tranzit imkanları isə sıfırdır. Bütün bu faktorlar Ermənistan kimi kiçik bir bazara investisiya yatırılmasını mümkün edib. Azərbaycan işğalçı Ermənistanı haqlı olaraq kommunikasiyalardan kənar saxlayıb. Bu nöqteyindən və ciddi təbii resurslardan məhrum olmayan ölkəyə iqtisadi cəhətdən xarici investisiyalar mümkündür. İkincisi, Ermənistanın Rusiyanın tələbini yerinə yetirərək Suriyaya missiya göndərməsi Qərbdə qıvcıq yaradıb və Qərblə münasibətlərdə fəsadlara gətirib çıxara-

Ermənistan hücumu hazırlaşır?

Ermənistan müdafiə strategiyasından hücum keçərək ordu quruluşu fəlsəfəsini dəyişir. Bu barədə Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan yerli İctimai TV-nin efirində deyib.

Onun sözlərinə görə, erməni ordusu yeni silahların sayəsində müdafiə strategiyasını dəyişir. Bu, əsasən Su-30CM və 100 mln. dollar həcmində yeni hərbi kreditin hesabına baş verir.

Bunun bahalı sövdələşmə olması ilə bağlı tənqidlərə cavab olaraq Tonoyan deyib ki, Su-30CM-in köməyi ilə yüz kilometr məsafədə düşmənin mövqelərinə hücum etmək və yüzlərlə əsgərin həyatını qorumaq olar.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan say, demoqrafik və iqtisadi planda Azərbaycanla rəqabət apara bilməz. Odur ki, düşməni neytrallaşdırmağa imkan verəcək silahlar alacaq.

Bundan əlavə, Ermənistan hücum strategiyasına keçir. "Zaman və şərtlər dəyişir, ordu hazırkı dövrün çağırışlarına uyğun olmalı və onları aradan qaldırmalıdır. Odur ki, biz bu addımı atmalıyıq, çünki, necə deyirlər, müdafiə olunan ordu hər zaman sonda məğlub olur", - o vurğulayıb.

Aparıcının "Ermənistanın hücum etmək niyyəti varmı?" sualının cavabında Tonoyan deyib: "Niyyə də yox?"

Ermənistan Rusiyanın 100 mln. dollar məbləğində yeni kreditinə elə silahlar alacaq ki, bu, silah yarışmasına qoşulmadan problemi uğurla həll etməyə imkan verəcək. Nazirin sözlərinə görə, silah növləri gizli saxlanılır.

Səfilyan Paşinyanı qiyamla hədələdi

Ermənistanın "Sasna Tsrer" Partiyasının rəhbəri Jirayr Səfilyan yenidən Ermənistan hökumətini təhdid edib.

Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, o, "Sasna Tsrer"-in iki üzvü - Armen Bilanyan və Smbat Barseqyanın azad edilməsini tələb edib.

O, bu şəxslərin azad edilməyəcəyi halda yenidən qiyama qalxacaqlarını bildirib: "Səbrimiz çoxdur. Əgər Bilanyan və Barseqyan azad edilməsə, millətimizin qürurlu hissəsi hər kəsi qiyam haqqının olduğunu etiraf etməyə məcbur edəcək".

caq".

*****

"Baş nazir Paşinyan iqtisadi inqilabın reallaşması üçün vətəndaşlardan başqalaşmağı, dəyişməyi tələb edir. Ancaq reallıq belədir ki, hakimiyyət mənsuqları, şəxsən hökumətin özünün buna ehtiyacı var. Vətəndaşlar onlardan bunu gözləyir". Bu sözləri 1 in.am portalında erməni siyasi şərhçi Qarnik Gevorkyan "İqtisadi inqilabın uğursuz startı" sərəlvhəli tənqidində yazır.

"Məxmər inqilabdan 10 ay ötüb. Bu, ciddi iqtisadi uğurları qeydə almaq üçün yetərli deyil, amma iqtisadi inkişafa zəmin hazırlamaq üçün artıqlaması ilə bəsdir. Statistik göstəricilər isə sübut edir ki, belə bir

zəmin hazırlanmayıb. Demək, iqtisadi inqilab reallaşmayacaq", - deyir müəllif qeyd edib.

Paşinyan məhz bu reallığı fonunda İrana gedir. O da diqqət çəkir ki, səfər ərəfəsi Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə Nikol Paşinyan arasında telefon söhbəti olub. Təşəbbüsün hansı tərəfdən gəldiyi deyilmir. Kremlin mətbuat xidmətinin yaydığı məlumatlara görə, tərəflər Rusiya-Ermənistan əməkdaşlığının inkişafı məsələlərini, habelə regional problemləri müzakirə ediblər. İran səfəri öncəsi Putin Paşinyana xeyir-duamı, yoxsa mesaj verib? Hələ ki bu da mübhəm olaraq qalır...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Deputat, Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri Arif Rəhimzadə "Yeni Müsavat"a geniş müsahibə verib. Gündəmdəki müxtəlif məsələlərdən bəhs edən söhbətimiz zamanı komitə sədri sensasion açıqlamalar verdi, məsələlərə özünəməxsus yanaşmaları ilə bəzi hallarda bizi xeyli təəccübləndirdi. Adətən bir çoxlarının "quru adam" kimi xarakterizə etdiyi Arif Rəhimzadə əslində həmin şəxslərin təqdim etdiyi kimi deyilmiş. Üstəlik, çox dəqiq adam imiş. Görüş yerinə - Əhmədliyəki "Heydər parkı"na danışdıqımızdan da bir neçə dəqiqə əvvəl gəlmişdi. Hətta parkı gəzib-dolaşmağa da vaxt tapmışdı. Söhbəti təqdim edirik:

(Əvvəli ötən sayımızda)

- **Bəs talançılıq? Məsələn, prezidentin etimad göstərdiyi məmurun bir gün dövlətə, xalqın sərvətlərini taladığı üzə çıxarsa, onda necə? Belələri ilə necə mübarizə aparmaq lazımdır?**

- Əlbəttə, nəzarət gücləndirilməlidir və elə məmurlara qarşı çox kəskin mübarizə aparılmalıdır.

- **Komitə sədri olaraq münasibətini bilmək istədim: ilin sonunda keçiriləcək bələdiyyə seçkilərinin geniş maraq doğurmamasının səbəbi nədir? Sizcə, nədən bələdiyyə seçkiləri və bələdiyyələr qardaş Türkiyədəki qədər özünə maraq cəlb edə bilmədi?**

- Türkiyə bələdiyyələri ilə bizimkiləri müqayisə etmək düzgün olmazdı. Türkiyədə bələdiyyə institutunun tarixi yüz ildən çoxdur. Demək istəmirəm ki, bizim bələdiyyələrimizin Türkiyə səviyyəsinə çatması üçün 70-80 il müddət tələb olunur.

- **Bələdiyyə seçkilərində gənc namizədlərə üstünlük verilməyi barədə anonslar eşidilir. Parlament seçkilərində də tərkibdə ciddi dəyişikliyin edilməsi gözlənilirmi?**

- Cənab prezident İlham Əliyevin siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri gənclərə üstünlük verməsidir. Bələdiyyə orqanlarının tərkibində də, əlbəttə, parlamentdə də bu məsələlər öz əksini tapır və tapacaq. Ancaq nə bələdiyyələrə, nə də parlamentə üzvlər təyin edilmir, onlar xalq tərəfindən seçilir. Gənclər bu işə hazır olduqca seçkilər orqanlarının tərkibində onların xüsusi çəkisi tədricən arta bilər.

- **Ümumiyyətlə, siz parlamentin indiki tərkibinin fəaliyyətindən razısınız?**

- Hesab edirəm ki, Milli Məclis məhsuldar işləyir və ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edir. Milli Məclisin ölkəmizdə müasir tələblərə cavab verən qanunvericilik bazasının yaradılmasında, beynəlxalq təşkilatlarda, ayrı-ayrı dövlətlərdə Azərbaycanın mövqeyinin müdafiəsi, qarşılıqlı dostluq münasibətlərinin yaradılması sahəsindəki səmərəli fəaliyyətini xüsusi qeyd etməliyəm.

- **Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsi ilə bağlı hərbi əməliyyatların başlanması vaxtıdır, yoxsa Paşinyan hökuməti ilə də danışıqların davam etdirilməsinin tərəfdarıdır?**

- Son illər Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsi istiqamətində müsbət fəaliyyət şahidiyik. 2016-cı ilin aprel döyüşləri, keçən il Naxçı-

bər iqtisadi maraqlar da mövcuddur. Azərbaycanın əleyhinə maraqları olan belə dairələr heç nədən çəkinmirlər. Beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın nüfuzunu aşağı salmaq və ölkədə narazılıq yaratmaq məqsədilə atasını, anasını tanımayan, puldan ötrü vətəninə xəyanət etməyə hazır olan

Onlar son 15 ildə ölkəmizin sosial-iqtisadi uğurlarını, əhalinin rifahının yaxşılaşmasını, milyonlarla vətəndaşlarımızın işlə təmin olunmasını görmək istəmərlər və bu işlərin miqyasını dərk etmək iqtidarında deyillər. Lakin qədərbilən xalqımız əldə olunan iqtisadi uğurların, məcburi köçkünlər üçün

barilə sərt adam təsiri başgəşləyirsiniz. Maraqlıdır, sizin nəzərinizcə, güllələnmə cəzasının ləğvi doğru idimi?

- Güllələnmə hökmü... Ruslar "izbiratelnıy" deyirlər. Gərək seçilmiş olaydı. Misal üçün, Norveçdə bir nəfər 60-70 adam güllələyib, ona ömürlük cəza veriblər. Ancaq

- **Müxalifətçilər?**

- Əlbəttə.

- **Uzun illərdir Milli Məclisdəsiniz. Müstəqillik dövründəki bütün çağırışlarda mandat qazanmışsınız. Bir sıra hallarda deputat həmkarlarınızın sərvətləri barədə məlumatlar yayılır. Nədənə sizdən heç yazılmır. Deyəsən, var-dövlətinizlə bağlı məlumatları çox**

"Qəlbimdə hörmətlə yanaşdığım

"müxalifətçilər var"

Arif Rəhimzadə: "Mənim elə bir mülküm yoxdur- küçədə də deyiləm, yaşamaq üçün şəraitim var"

van ərazisində aparılan uğurlu əməliyyatlar göstərdi ki, ordumuz həm hərbi-texniki, həm də mənəvi-psixoloji hazırlıq sahələrində yüksək nəticələr qazanmışdır. Lakin müasir dünyada təkə bu məsələlərə əsaslanmaq düzgün olmazdı.

- **Arif bəy, Azərbaycanda "beşinci kolon"un fəaliyyətindən çox danışılır. Necə bilirsiniz, həmin qüvvələr hansı ölkələri təmsil edir və məqsədləri nədir?**

- Azərbaycan müstəqil siyasət aparır və özünü bütün sahələrdə təmin edən bir ölkədir. Bu, heç də qonşularımızın hamısını təmin etmir. Azərbaycanın hərəkətinin bir siyasi və iqtisadi umacağı var. İstə-

adamları tapıb onları maliyyələşdirir, xalqın, dövlətin və ölkə rəhbərinin üstünə qışqırırlar.

- **Erməni diasporunun bu məsələlərdə rolu nə qədərdir?**

- Əlbəttə, burada erməni diasporunun rolu da az deyil, ancaq mən hesab etmirəm ki, bunların hamısı onların işidir. Əfsus ki, bu məsələlərdə bir çox halda bizim xarici dövlətlərdə olan diaspor təşkilatlarımız və əslən azərbaycanlı olanlar da biganəlik göstərirlər. Belə şəraitdə bəziləri hesab edirlər ki, iqtidar nümayəndələrini əsassız tənqid və təhqir edə bilərlər, xaricdəki

salınan çoxsaylı qəsəbələrin, Qarabağ müharibəsi əlillərinə və şəhid ailələrinə verilən avtomobillərin və evlərin, məhz prezident İlham Əliyevin siyasətinin məhsulu olduğunu qiymətləndirir və təqdir edir.

- **Milli Məclisin bir sıra deputatları vəzifələrə təyin olunub. Bir az əvvəl dövlət başçısı gənc həmkarınız Zahid Oruca yüksək etimad göstərdi...**

- Hörmətli Zahid Oruc da, yüksək vəzifələrə təyin olunan digər deputatlar da gənc nəslin layiqli nümayəndələridir. Möhtərəm prezident İlham Əliyev bununla yenə də göstərir ki, gənclərin inkişafına böyük əhəmiyyət verir.

həmin məhbus şikayətlərin ki, internetinin sürəti kifayət qədər deyil. Əlbəttə, belə adamları güllələmək lazım idi. Ancaq əlindən xəta çıxanları, ehtiyatsızlıq edənleri güllələmək olmaz. Bunların hamısına ömürlük cəza verib büdcənin öhdəsinə götürmək düzgün deyil. Ümumiyyətlə, Avropada demokratiyanın mahiyyətinə yox, demokratiya sözüne aludəçilik yaranıb. Bununla da əslində adamları demokratiyadan uzaqlaşdırırlar. Elə Norveçdəki hadisə buna misaldır. Özü də belə hallar az deyil.

- **Hakim olsaydınız və güllələnmə hökmü olsaydı, kimi güllələmək istərdiniz?**

- Ən qatı...(pauza)

- **Müxalifətçini?**

- (Gülür.) Yox, söhbət müxalifətçidən getmir. Məhkəmə olmalıdır. Həmin şəxsin cinayətləri bilinməlidir. Hansısa bir şəxs haqqında deyə bilmərəm ki, o, güllələnsin və s.

- **Müxalifətə münasibətiniz necədir?**

- Hesab edirəm ki, müxalifət olmalıdır. İntəhası, müxalifət başqa yolla ölkənin inkişafını göstərən qüvvə kimi fəaliyyət göstərməlidir. Yeni alternativlər təqdim etməlidir. Ancaq mən söyüş söyüm, deyim ki, bu, pisdir... Pisdirsə, sən yaxşısını de!

- **Hörmətlə yanaşdığınız müxalifətçilər var?**

- Əlbəttə, var.

- **Heç onlarla üz-üzə gəlmirsinizmi, söhbət edirsinizmi?**

- Əfsuslar olsun ki, görüşüm olmur. Ancaq qəlbimdə hörmətlə yanaşdığım insanlar var.

məhkəmə saxlayırsınız. Balakə sirtirinizi açarsınız...

-(Gülür.) Sirtir məsələsi deyil. Mənim elə bir mülküm yoxdur. Küçədə də deyiləm, yaşamaq üçün şəraitim var. Ümumiyyətlə, mən böyük mülklər tikdirməyən, təmtəraqlı həyatın tərəfdarı deyiləm. Görürsən ki, bəzəkli daşlarla tikirlər... Mən, sadəcə, yaşamaq üçün şərait qurmuşam və yaşayıram.

- **Yeni villada?**

- Həyat evidir. İndi villa, ya nə deyirsiniz... İki mərtəbəli evdir.

- **Həyatında nələrsə əkirsiniz?**

- Hə, əkirəm, özüm də becərirəm.

- **Bağınızda hansı ağaclar var?**

- Birincisi, mən oradakı şamların heç birini kəsmədim. Bir neçə dəne də meyvə ağacları var. Zeytun, ərək, feyxoa ağacları, çoxlu qızılgüllər var.

- **Nəvələrinizlə vaxt keçirməyə imkan tapırsınız?**

- Əlbəttə, vaxt ayırıram. İki nəvəm var.

- **İstirahətinizi harada keçirməyi xoşlayırsınız?**

- Sözü doğrusu, elə evimdə, həyatımda. Ayrı-ayrı hallarda dost-tanışlara qonaq gedirəm.

Beləcə, söhbətimizi yekunlaşdırmalı oluruq. Deyir saat 11.00-da işdə, Milli Məclisdə olmalıdır. Dəqiq adamın iş qrafikinə xələl gətirmək istəməyib, "açıq havada, açıq söhbət" təklifimizi dəyərləndirdiyi üçün təşəkkür edirik və kifayətlənirik.

□ **Elşad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

yırlar ki, bir çox məsələlərdə Azərbaycan onların mövqeyinin tərəfdarı olsun. Hazırda dünyanın bir neçə mərkəzlərində elə bir düşüncə yaranıb ki, yalnız onların siyasəti, hərəkəti düzdür və hamı o istiqamətdə fəaliyyət göstərməlidir. Hətta belə bir düşüncə mövcuddur ki, onların təklif və göstərişləri düz olduğu üçün hamı tərəfindən tam qəbul olunmalıdır. Siyasi məsələlərlə bəra-

Azərbaycana zidd dairələrin sifarişlərini müti qaydada yerinə yetirirlər. Onların fəaliyyəti problemlərin həllinə deyil, əksinə ölkədə problemlərin yaranmasına yönəldilib. Xaricdə özlərinə havadarlar tapıb bu üzündən qüvvələrin məqsədi prezident İlham Əliyevin səriştəli rəhbərliyi ilə ölkəmizin əldə etdiyi uğurları qaralamaq və bununla da ictimai rəyi çəşdirməkdən ibarətdir.

- **Heç ürəyinizdən belə bir istək keçibmi ki, filan postda olsaydım, başqa cür işlərdim?**

- Təbii ki, mən bildiyim sahəyə təyin olunsaydım, oraya xeyir gətirərdim. Amma sözün doğrusu, hesab edirəm ki, cənab prezidentin cavanları irəli sürmə siyasəti tamamilə doğrudur. Çünki nəsillər arasında bir rabitə, əlaqə olmalıdır. Əlaqə məhz bu yolla yaranır.

- **Arif müəllim, xarakter eti-**

Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər nazirləri - Elmar Məmmədov və Zoqrab Mnatsakanyanın Münhen görüşünün baş tutmaması Qarabağa dair sülh danışıqları ilə bağlı yenidən bədbin yanaşmalara rəvac verib. Bir səbəb də Münhen görüşünün iki ölkə rəhbərlərinin ilk rəsmi görüşü üçün hazırlıqları sürətləndirəcəyi ilə bağlı ümidlərin sıfırlanması ilə bağlıdır. Lakin heç XİN rəhbərlərinin özlərinin də görüşü alınmadı. Halbuki bundan əvvəlki 4 saat çəkən Paris görüşü zamanı xalqları sülhə hazırlamağın zəruriliyi barədə razılıq əldə edildiyi deyilirdi.

Pol Qobl

Nizamlama prosesi ətrafında yaranan belə qeyri-müəyyənlik fonunda Azərbaycan və Ermənistan XİN başçıları arasında növbəti görüşünə hazırlıq getdiyi barədə məlumat yayılıb. Azərbaycan XİN-in sözcüsü Leyla Abdullayeva bildirib ki, Dağlıq Qarabağ məsələsinin

həllinə dair Azərbaycan və Ermənistan XİN başçıları arasında görüşü gündəmdədir. O, bu məsələnin ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin regiona son səfəri zamanı da müzakirə olunduğunu bildirib. "Görüşün dəqiq yeri və tarixi isə hələlik təyin olunmayıb", - deyə o əlavə edib.

"Azərbaycanın Ermənistandan üstünlüyü müqayisə olunmazdır" - Ermənistanın müdafiə naziri

"Ermənistanın iqtisadi və demoqrafik imkanları Azərbaycanla müqayisə olunmazdır. Məhz buna görə də Ermənistan "keyfiyyət üstünlüyünə" diqqəti yönəldəcək". Virtualaz.org xəbər verir ki, bu sözləri Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan İctimai Televiziyaya müsahibəsi zamanı deyib. Nazir bildirib ki, Ermənistan silahların alınmasında miqdara yox, keyfiyyətə üstünlük verəcək.

"Və siz də gördünüz ki, biz indi rəqibin təcridi irəliləməsinə neytrallaşdırmağa imkan verən silahlar alırıq" - Tonoyan belə deyib. Və dəqiqləşdirib ki, söhbət həm də SU-30SM qırıcılarından gedir. Ermənistan bu yaxınlarda Rusiyadan güzəştli kredit hesabına 4 belə qırıcı alacağını elan edib.

Lakin Tonoyanın sözlərinə görə, Ermənistan hücum silahları da almağa başlayıb. Onun fikrincə, indi çox şey dəyişir - müdafiə siyasətinin qurulmasında psixologiya, yanaşmalar fərqlidir. Tonoyan deyib ki, min illər təcrübəsinə əsasən da im müdafiədə oturan ordu sonda məğlub olur. "Ona görə də biz müdafiə mövqelərində qalmaqda hazırlaşırıq. Əgər söhbət döyüş əməliyyatlarının bərpasından gedəcəkse biz ləngiyən deyilik", - Tonoyan lovğalanıb.

Müdafiə naziri onu da deyib ki, Ermənistan Rusiyadan silah almaq üçün daha 100 milyon dollar güzəştli kredit götürəcək. Və bu vəsait imkan verəcək ki, Ermənistan Azərbaycanla silahlanma yarışına girmədən qarşına qoyulmuş vəzifələri yerinə yetirsin. Lakin Tonoyan bu kredit çərçivəsində hansı silahların alınacağını deməyib, bunun hərbi sirr olduğunu bildirib.

"Hərb, yoxsa sülh" dilemması yenidən gündəmə qayıdır

Rusiya-ABŞ rəqabəti Dağlıq Qarabağ konfliktinin həllini uzaqlaşdırır - səbəb; **Pol Qobl**: "Ermənistan bölgədə Rusiyanın aləti olaraq qalır..."

*****

Bununla belə, bəzi təhlilçilər xalqları sülhə hazırlamaqla bağlı prosesin dayanmayacağını düşünürlər. Məsələn, rusiyalı politoloq Modest Kolerova görə, xalqları sülhə hazırlamaq barədə bəyanatlar xarici təzyiqlər nəticəsində verilməyib, danışıqların nəticəsi olaraq ortaya çıxıb. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə o, erməni KİV-ə müsahibəsində deyib.

"Sülhə hazırlıqla bağlı bu bəyanatlar Əliyevlə Paşinyan və Məmmədovla Mnatsakanyan arasında danışıqların dəqiq adıdır. Yeni onlar sülhü hazırlamırlarsa, niyə görüşülər? Bəlkə onları buna vasitəçilər sövq edir? Xeyr, sövq eləmir", - deyə o iddia edib. Rusiyalı şərhçi hesab edir ki, Ermənistanda hakimiyyət dəyişikliyinə sonra tərəflər arasında reallaşan yüksək səviyyəli 6 görüş sülh danışıqlarında görünməmiş tələskənlikdən xəbər verir.

Amerikalı tanınmış politoloq Pol Qobl isə hesab edir ki, Rusiya, həmişəki kimi, Qarabağ danışıqlarında irəliləyisdə maraqlı deyil və prosesi pozmağa çalışır. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu barədə o, Ermənistanda nəşr olunan "168 jam" qəzetinin əməkdaşı ilə söhbətində Dağlıq Qarabağla bağlı son danışıqları şərh edərkən bildirib.

"Mən həmişə demişəm ki,

bu regionda Moskva belə bir prinsipə üstünlük verir: Gürcüstan - yoldur, Ermənistan - alətdir, Azərbaycan isə - prizdir. Ancaq bu prinsipi yalnız konfliktə olan ölkələrin özləri dəyişə bilər. O zaman Rusiya da özünün hesablamalarına təzədən baxmalı olacaq", - deyə analitik qeyd edib.

Onun əminliyinə görə, Rusiyanın marağı Cənubi Qafqazda öz təsirini artırmaqla bağlıdır. "Məhz bu səbəbdən Moskva özünün uzun müddətli siyasəti vasitəsilə Dağlıq Qarabağ münaqişəsini mənimsəməyə çalışır. Təsadüfi deyil ki, ötən ilin dekabrında Rusiya XİN-i Azərbaycanın konstruktiv mövqeyindən danışır, erməni tərəfini də danışıqlar üçün tələsməyə və Bakıya adekvat reaksiya verməyə çağırırdı. Danışıqlar masası üzərindən Vyana anlaşmasının yoxa çıxması da təsadüfi deyil. Düşünürəm ki, Ermənistanın yeni hakimiyyəti dönəmində də tərəflərə əvvəlki həll paketlərinin təklif olunması davam edəcək", - deyə Pol Qobl əlavə edib.

*****

Amerikalı analitikin Rusiya ilə bağlı söylədiyi qənaətlə razılaşmaq qeyri-mümkündür. Həqiqətən, nizamlama prosesinə əsas əngəli yaranan Moskvadır. Çünki Rusiya konfliktin tezliklə nizamlanmasını özünün regiondakı maraqları üçün təhlükə sayır. Halbu-

ki problemin həllində dönüşə nail olmaq üçün onun əlində unikal rıçaq var. Hamı bilir ki, Ermənistan Rusiyadan birbaşa asılıdır və Qarabağ məsələsində həlledici söz sahibi deyil. İrəvanın sözünü Moskva deyir. Əfsus ki, bu vəziyyətdə işğalçı ölkədə hakimiyyət çevrilişindən sonra da dəyişmədi. Yeni baş nazir Nikol Paşinyan da sələfləri kimi Rusiyanın şərtlərini artıq qəbul etmiş, Kremlə biyət eləmiş kimi görünür. Beləcə, Pol Qoblun təbii rəğbətə, Ermənistan bölgədə Rusiyanın aləti, əlaltısı, marioneti olaraq qalır.

Bu vəziyyətdə Qərbin İrəvana təsir edib, onun Qarabağ məsələsində konstruktiv mövqeyə tutmasına nail olması inanılmaz görünür. Digər yandan, Rusiya Qarabağla bağlı Qərbin hər hansı təşəbbüsçülüğünü və ya aktivliyini ilk növbədə özünün bölgədəki geosiyasi maraqlarına təhlükə hesab edir. Yeni Güney Qafqazda və digər regionlarda Rusiya-Qərb (ABŞ) rəqabəti də bu üzücü konfliktin həllini uzaqlaşdırır ki, yaxınlaşdırmır.

*****

Şübhə yox ki, atəşkəsin hansı səbəbdən uzanmasından asılı olmayaraq, Azərbaycan işğal rejiminin sona çatmasına çalışır və çalışacaq. Bundan ötrü yenə də diplomatik rıçaqlardan istifadə olunacaq. Ancaq 26 illik atəşkəs, "4 günlük aprel müharibəsi" gös-

tərdi ki, işğalçını sülhə vadar etmək, onu yalançı qələbə eyforiyasından çıxarmaq üçün güc amilini vaxtaşırı işə salmaq lazımdır.

Bu, növbəti və daha geniş miqyaslı uğurlu lokal hərbi əməliyyat şəklində də ola bilər. Məhz o halda işğalçı tərəf və onun havadarları atəşkəsi süni şəkildə uzatmağın Ermənistan üçün, öz maraqları üçün ağır nəticələrə biləcəyini ciddiylə alıb konstruktivlik nümayiş etdirə bilər, tələsməyin zəruriliyini anlayarlar. Hər necə olmasa, böyük müharibə konkret olaraq, Rusiya üçün Azərbaycan və Türkiyə kimi mühüm strateji tərəfdaş ölkələri itirməklə nəticələnə bilər.

Düşünürəm ki, Moskva vəziyyətin belə kritik inkişafında maraqlı olsun. O zaman bir yol qalır - konfliktin daha da uzanmasına imkan verməmək, 30 illik münaqişə ocağını söndürmək. Rusiya bunu reallaşdırmaq gücündədir. Çünki qeyd edildiyi kimi, Ermənistan münaqişədə söz sahibi, ciddi tərəf deyil. Onun sözünü və mövqeyini Moskva ifadə edir. Dağlıq Qarabağ itilərinə həm də silah satışı üçün əlavə şans-imkan kimi baxan Moskva, nəhayət, buna son qoyub iki xalqın barışıqı yönündə hərəkətə keçəcəkmi?

Hələ ki bunun şərtləri görünür. Demək, "hərb, yoxsa sülh" dilemması bütün ciddiliyi ilə gündəmdə qalır. Rusiya üçün də...

Həftənin əvvəlində İranda iki mühüm hadisə baş verdi. Fevralın 25-də axşam saatlarında Suriya prezidenti Bəşər Əsədin Tehrandə şəkilləri yayıldı. Suriya prezidenti İran prezidenti Həsən Ruhani və ali dini lider Seyid Əli Xame-neyi ilə görüşdü.

Gecə isə İranın xarici işlər naziri Cavad Zərif istefa verdiyini elan edib. Nazir instagram səhifəsindən istefa verdiyini bəyan edib. Həzrət Fatimənin (ə) doğum günü münasibətilə İranda qeyd olunan analar və qadınlar gününü təbrik edən Zərif İran xalqı və 67 ay birlikdə çalışdığı hökumət rəsmilərinə təşəkkür edib. Eyni zamanda əlavə edib ki, bundan sonra vəzifəsinə davam edə bilməyəcək və bu günə qədər olan əskikliklər və edə bilmədiklərinə görə üzr istəyib.

İran hökumətinə yaxın mənbələr ilkin olaraq Cavad Zərifin protokolda yaşanan bəzi "koordinasiya anlaşmazlıqları" səbəbindən istefa verdiyi haqda xəbər yayıb. Eyni zamanda prezident Həsən Ruhaninin hələlik Zərifin istefasını qəbul etmədiyini qeyd ediblər. Bunun ardınca isə xəbər yayılıb ki, İran parlamentinin 150 deputatı prezident Həsən Ruhaniyə müraciət edərək Zərifin istefasını qəbul etməyə çağırıb.

Fevralın 25-də İranda ikinci səs-küylü hadisə Suriya prezidenti Bəşər Əsədin gözənilmədən Tehrana səfər etməsi olub. Bəşər Əsəd Suriyada müharibə başladığı 2011-ci ildən bu yana ilk dəfə Tehrana gəlib. İran prezidenti və ali dini lideri ilə səmimi şəkildə qəbul olunan Əsəd Suriyada davam edən müharibə, terror barədə danışıb. Maraqlıdır ki, Cavad Zərif məhz bu görüşlərdən sonra istefa verdiyini açıqlayıb. Və bu səbəbdən bir çox ekspertlər Bəşər Əsədin Tehran səfərinin Zərifin istefası ilə əlaqələrinə vurğu ediblər. Çünki Əsədin 8 ildən sonra Tehrandə görünməsi İran hakimiyyətinin ona olan dəstəyinin yenilənməsi anlamındadır, bu isə Zərifin tutduğu qərbyönlü kursa növbəti dəfə meydan oxumaqdır.

Lakin məsələ ondadır ki, Zərifin istefasında bu səfərin rolu olsa da, bu, daha çox zahiri olub. İran mediasının vurğuladığı "protokol uyğunsuzluğu" məhz Bəşər Əsədin səfəri ilə bağlı olub. Belə ki, fevralın 25-də Bəşər Əsəd Tehrana gələndə bundan bir sıra hökumət rəsmiləri, o cümlədən xarici siyasətə cavabdeh olan Cavad Zərifin xəbəri olmayıb. Üstəlik, Zərif Əsədin dini liderlə görüşünə dəvət olunmayıb. Onun əvəzinə isə kadrlarda ön sırada "Sepah" Qüds briqadasının generalı Qasim Süleymani görünür. O da məlum olub ki, bu gizlilik təkə Cavad Zərifə qarşı olmayıb, İran prezidenti Həsən Ruhani özü də dini liderin Bəşər Əsədlə görüşündən sonra anda xəbərdar olub və iştirak edə bilib.

Məhz bu hadisədən sonra

İranda "instagram istefası" - Zərifin "zərif" gedişi

Bəşər Əsədin Tehrana gəlişi İran xarici siyasət idarəsi rəhbərinin istefası ilə nəticələndi, olayın pərdəarxası

baş verənləri özünə qarşı hörmətsizlik kimi qiymətləndirən baş diplomat instaqramda istefa bəyanatı yayaraq telefonlarını söndürüb. İran rəsmiləri, o cümlədən prezidentin aparat rəhbəri Mahmud Vaezi bir neçə dəfə cəhd etsələr də, telefonu bağlı olduğu üçün Zəriflə danışı bilməyiblər. Həyat yoldaşı isə bildirib ki, Cavad Zərif istefa ərizəsini yazdıqdan sonra otağına çəkilib yatıb.

Bütün bunlar, necə deyərək, istefanın üzə çıxarılmayan hekayəsidir. Aydın məsələdir ki, İran daxilində hazırda siyasi və iqtisadi sahədə ciddi problemlər var və mühafizəkar qanadla islahat qanadı arasında da gərginlik yüksəlir. Bu səbəbdən də mümkündür ki, Zərif hansısa formada mühüm səfər barədə məlumatlandırılmayıb. Ancaq hər kəsə aydındır ki, dövlət idarəçiliyində belə hallar olur və buna görə istefa vermirlər. Üstəlik, Cavad Zərif hazırkı İran hakimiyyətinin "vitrin" simalarından biridir, hökumətin əsas fiqurlarından hesab olunur. 2013-cü ildə Həsən Ruhani prezident kimi fəaliyyətə başladığından qısa müddət sonra Zərifin rəhbərliyi altında İran xarici siyasəti ABŞ və digər ölkələrlə 2015-ci ildə nüvə anlaşması sazişini imzaladı. Ötən il ABŞ nüvə anlaşmasından çıxsa da, digər 5 əsas dünya ölkəsi sənədə sadıqdır. Yeni belə bir şəxs "protokol koordinasiyası" anlaşılmazlığına görə istefa verməsi real deyil.

Bəs əslində nə baş verir, Zərifin istefasının arxasında hansı səbəb(lər) dayanır?

Məsələ ondadır ki, son dövrlərdə Cavad Zərif daha iki dəfə istefa verib. Ancaq bu istefa qərarları ictimaiyyətə açıqlanmadığı üçün geniş rezonans doğurmayıb. Cavad

Zərifin hökumətdən istefa verməsinin əsas səbəbləri sırasında İranda sosial-iqtisadi vəziyyətin pisləşməsi və bunun fonunda xalqda hökumətə qarşı narazılığın artmasıdır. Ruhani hökumətinin əsas siyasi kursu Qərblə əlaqələri yumşaltmaq, embarqoları götürmək və İranın iqtisadi vəziyyətini düzəltmək idi. Bu plan ötən il qədr işləsə də, Trampın nüvə müqaviləsindən çıxması bu planı pozdu və İranda yeni embarqolar səbəbilə iqtisadi vəziyyət daha da pisləşdi.

Bütün bunların fonunda hökumətin həm daxilə, həm də xaricdə manevar imkanları daralır. Çünki Ruhani hökumətinin həm də daxilə ciddi rəqibləri var. Mühafizəkarlar Ruhaninin xəttinin əvvəldən uğursuz olduğu, Qərblə danışıqlara gətmənin nəticəsiz olduğu ilə bağlı proqnozlarının reallaşmasından sonra hazırkı hökumətə hücumları artırır.

Cavad Zərifin hökumətdən küsdürən daha bir məsələ konkret olaraq Avropa Birliyi ilə münasibətlərdə yaranan düşüncədir. Qurumun İran qarşısında əsas tələblərindən biri də FATF şəkəsinə qoşulmasıdır. Yeni İranın terrorizmə dəstək, terror təşkilatlarına pul köçürmələrinin qarşısını alan beynəlxalq sistemə qoşulması tələb olunur. İran hökumətində isə indi bu məsələdə fikir ayrılığı var. Çünki hazırda beynəlxalq aləmdə "terrorçu təşkilat" kimi tanınan bir sıra qurumlar İran hökuməti tərəfindən dəstəklənir. Yeni qeyd olunan proqram İranın Yaxın Şərqdə dəstəklədiyi, maliyyələşdirdiyi bir sıra qurumlara yardım göstərməsini məhdudlaşdıracaq. Bu isə hazırkı İran hakimiyyətinin, yeni daha dəqiqi mühafizəkar qanadın siyasi kursuna

müvafiq deyil. Bu mənada indi İran hakimiyyəti dilemma qarşısındadır. Bu, həm də hakimiyyət daxilindəki Qərblə yaxınlaşma tərəfdarı olan hazırkı hökumətlə ənənəvi inqilab xətti arasında daha bir fikir ayrılığı səbəbidir.

İranda iqtisadi vəziyyətin pisləşməsi hazırkı "islahat" hökumətinə qarşı tənqidləri də artırır. Və təbii ki, qarşı tərəf də bir qayda olaraq hazırkı vəziyyətin yaranmasında sərt Qərb əleyhdarı kursu əsas səbəb kimi göstərir. Lakin indi ABŞ-in təzyiqləri artdıqca İran hakimiyyətinin "mühafizəkar" qanadı ənənəvi inqilab xəttini daha qabarıq şəkildə müdafiə edir. Ötən illərin təcrübəsi göstərdi ki, Qərbdən İrana qarşı təzyiqlər artdıqca İranda sərt xətt daha da güclənir və populyarlığını artırır.

Cavad Zərif bundan əvvəl də FATF qanununun qəbul olunmasını şərt olaraq irəli sürüb. İran xarici işlər naziri bəyan edib ki, FATF qanununa qoşulmaq İran üçün vacibdir, əgər Tehran bu qanunu qəbul etməsə, onun bütün fəaliyyəti alt-üst ola bilər. Hazırda FATF qanunu İran məclisindən keçib və indi daha üst qərarverici orqan olan Nizamın Məsləhətini müəyyən edən Quruma göndərilib. Lakin ümumi rəy budur ki, mühafizəkarlara yaxın olan qurum bu qanunu rədd edəcək.

Cavad Zərifin istefası bir mənada həm özünün, həm də hökumətin xilas ola bilər. Çünki Zərif indi Qərbdən, daha dəqiqi, Avropadan gələn tələbləri reallaşdırma bilmir və hər iki cəhəddə mübarizə aparması getdikcə çətinləşir. Digər tərəfdən, istefa verməklə bir mənada məsuliyyətdən xilas ola və eyni zamanda mənsub olduğu hökumətin imicini xilas edə bilər. Çünki onun istefası istər-istəməz ictimai rəyde mühafizəkar-islahatçı qarşudürməsi, birincilərin hökumətin fəaliyyətinə maneələr yaratdığını göstərəcək. Bu da nəticə etibarilə Ruhaninin həm daxilə, həm də xaricdə təzyiq altında olan lider obrazını yarada bilər.

Yeri gəlmişkən, Zərifdən bir qədər əvvəl səhiyyə naziri Haşimi Qazizadə və şəhər salma və yollar naziri Axundi istefa verib. Zərif Ruhani komanadasından istefa verən

isə keçmiş diplomat, hazırda prezidentin aparat rəhbəri olan Mahmud Vaezi ola bilər.

Avropa və Amerikada yaxşı əlaqələri olan Cavad Zərif nüfuzlu diplomat kimi məşhurdur. Hətta ötən il ABŞ-İran münasibətləri yenidən pisləşdiyi bir vaxtda Zərif Nyu-Yorkda ABŞ-in ən nüfuzlu xarici siyasət mərkəzlərindən olan Amerika Xarici Əlaqələr Şurasında çıxış edib. Ancaq Qərbdə bu qədər sevilməsi İranda zaman-zaman Zərifə qarşı tənqidlərə səbəb olub, onun Yəhudi Soyqırımını pisləməsi, eləcə də Qərblə əlaqələri ona qarşı tənqidlərə səbəb olub.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Mehman Əliyev

Əli Əliyev

Sosial islahatların ardınca siyasi islahatlar?

Mehman Əliyev: "Vətəndaş cəmiyyəti ilə müəyyən dialoq ola bilər, KİV-lərlə bağlı addım atıla, partiyalarla danışıqlara gedilə bilər"
Əli Əliyev: "Hakimiyyətin fəaliyyət trayektoriyasından görünür ki, dəyişikliklər etmək istəyirlər"

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı "Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" sərəncam aparılan sosial islahatların ən vacib və əhatəli halqəsindən biri kimi qiymətləndirilir. Prezident İlham Əliyev fevralın 25-də iqtisadi və sosial problemlərlə bağlı müşavirədə deyib ki, 2019-cu ilin sonrakı aylarında da çox ciddi islahatlar aparılacaq və nail olunacaq ki, ölkəmizin hər bir sahəsində inkişaf, tərəqqi olsun, vətəndaşlar daha da yaxşı yaşasınlar. Prezidentin bu açıqlaması islahatların əhatə dairəsinin daha da genişləndiriləcəyinin anonsu kimi də qəbul edilir.

"Turan" informasiya agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev azadliq.org-a bildirib ki, prosesin gedişatında hakimiyyətin siyasi istiqamətdə bəzi addımlar atacağı istisna deyil: "Vətəndaş cəmiyyəti ilə müəyyən dialoq ola bilər, KİV-lərlə bağlı addım atıla bilər, partiyalarla danışıqlara gedilə bilər".

Mehman Əliyevin qənaətinə, hökumət əsas diqqəti sosial problemlərə yönəldəcək: "İslahat deyəndə hökumət birinci növbədə sosial və iqtisadi problemlərin həllinə çalışacaq".

Vətəndaş və İnkişaf Partiyasının sədri Əli Əliyev isə "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, hakimiyyətin fəaliyyət trayektoriyasından görünür ki, dəyişikliklər etmək istəyirlər: "Baş verənləri bütün sahələri əhatə edən islahat adlandırmaq hələlik tezdir. Amma bütün sahələri, o cümlədən siyasi sahəni, vətəndaş cəmiyyətini də əhatə edəcək islahat potensialı qalmaqdadır. İslahat daha fundamental dəyişiklikləri ehtiva etməlidir. İlk növbədə siyasi seqmentin şərtləri dəyişməlidir. Bütün inkişafın da, fəsadların da kökündə siyasi tənqiddir. İdarəçilikdə siyasi fəlsəfə dəyişməlidir ki, cəmiyyət bütövlükdə normal inkişafa qədəm qoysun. Bu işi görmək mümkündür. Ümid edək ki, siyasi islahatlara da gediləcək".

□ **Ətibər SEYİDAGA,**
"Yeni Müsavat"

Həbsdəki ömürlük məbuslarla bağlı məsələ yenidən gündəmə gəlib. Üzümüzə gələn Novruz bayramında veriləcək əfvlə onların bir neçəsinin azad ediləcəyi deyilir.

Bu tipli məbuslarla bağlı gedən müzakirələrdə ilk göz önünə 3 isim gəlir. Bunlar, artıq 25 ilə yaxındır həbsdə olan OMON-çular-Elçin Əmiraslanov, Səfa Poladov və Arif Kazımzadədir. Bu üç məbusun qarşısındakı əfvə azad olunacaqlarına inam kifayət qədər böyükdür.

Bundan əlavə, son illərdə Azərbaycanda məbuslarla bağlı humanist addımların atıldığını düşünsək, belə addımların ömürlük məbuslara da şamil oluna biləcəyini söyləmək mümkündür. Onu da xatırladaq ki, ömürlüklərin şərti olaraq azad edilmələri üçün məhkəməyə müraciət qaydalarında dəyişiklik edilib. Belə ki, əvvəllər ömürlük məbuslar müraciət edib rədd cavabı aldıqdan sonra bir il yeni müraciət üçün gözləməli olurdularsa, indi belə deyil. Onlar rədd cavabından 6 ay sonra yenidən azad edilmələri üçün müraciət etmək hüquqları qazanırlar.

Əfv Komissiyasının üzvü Əliməmməd Nuriyev "Yeni Müsavat"da məsələyə bu cür şərh verdi: "Ömürlük məbuslar xüsusilə ağır cinayətlərə görə məhkum olunmuş şəxslərdir. Qanunvericilik onların azadlığa çıxma imkanlarını bu və ya digər dərəcədə tanıyır. Cinayət Məcəlləsinə edilən son dəyişikliklərdən biri də onunla bağlıdır ki, onlar cəzalarının 25 ilini çəkdikdən sonra vaxtından əvvəl şərti olaraq azadlığa çıxmaq üçün müraciət hüquqları yaranır. Xüsusilə son beş ildə davranışları ilə fərqlənən insanlar olsunlar, hər hansı bir intizam tədbirləri almasınlar. Belə şəxslərə məhkəmə vaxtından əvvəl azadlığa çıxmaq imkanı verə bilər. Təbii ki, onlar müraciət etməlidirlər. Amma məhkəmənin baxışlarına hər şeyin söykəndiyini unutmamaq olmaz. Qiymətləndirmədən sonra məhkəmə bir nəticəyə gəlir. Əvvəllər belə bir hal yox idi. Qanunvericilik daha humanist yanaşma təqdim etdi. 2017-ci il 10 fevralda cəza-

Ömürlük məbusların azadlığa

çixma imkanları artır

Əliməmməd Nuriyev: "Əfv Komissiyasına ömürlük məbuslar da müraciət edirlər"

ların humanistləşdirilməsi ilə bağlı ölkə prezidentinin tarixi bir sərəncamı oldu. Bu fərmanla Cinayət Məcəlləsində 300-dən artıq tərkibdə dəyişikliklər baş verdi. Digər tərəfdən, ömürlük məbusların azadlığa çıxmaq imkanlarından biri də əfvə müraciətlə bağlıdır. Ömürlük həbsə məhkum edilmiş istənilən məbus cəzasının 10 ilini çəkəndən sonra əfv üçün müraciət edə bilər. Onların cəzaları 25 ilə də əvəzlənə bilər. Bu da həmin məbusun azad edilmə imkanlarını xeyli dərəcədə yaxşılaşdırır. Azərbaycan praktikasında belə əfv sərəncamları olub. Ötən il ömürlük iki məbusun cəzası dəyişdirildi. Müddət başa çatandan sonra onlar cəzadan azad edildilər. Bundan əvvəl əfv sərəncamları ilə ömürlük məbusların da azadlığa çıxdıqları biz praktikada görmüşük. Əfv Komissiyasına ömürlük məbuslar da müraciət edirlər. Komissiya da qanunvericiliyin meyarlarını əsas götürüb tövsiyə xarakterli qərarlar qəbul edir. Qəbul edilən qərar pozitiv də, neqativ də ola bi-

lər. İstənilən halda qanunvericilik onların azadlığa çıxma imkanlarını tanıyır. Sadəcə, qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq bu proseduralar olmalıdır".

Ə.Nuriyev ömürlük məbusların azadlığa yollarını da açıqladı: "Bilirsiniz ki, ömürlük məbusların böyük əksəriyyəti ağır qətlər törətmiş şəxslərdir. Onların azadlığa çıxmalarının ən vacib amillərdən biri də tərəflərin barışıq əldə etmələridir. Yəni zərərçəkmişin rəyi diqqətə alınan əsas faktorlardan biridir. Digər tərəfdən, eləcə də bunlar öz əksini tapıb. Belə məbusların vaxtından əvvəl azadlığa çıxmaq imkanları var. Bu bütün məbuslara, o cümlədən ömürlüklərə də aiddir. Xüsusi bir həkim komissiyası yaradılır və komissiya həmin məbuslarla bağlı rəy verir. Məhkəmə də bu rəy əsasında onları azad edə bilər. Bu o demək deyil ki, həkim rəyi verən kimi məbus azad olunur. Əfv üçün müraciət hüququ yaranan şəxs bu, əfv edilməsi anlamına gəlmir. Mü-

raciət mütləq komissiya tərəfindən müəyyənləşdirilir. Məbusun azadlığa çıxdıqdan sonra cəmiyyət, ətraf üçün təhlükəli olmayacağına əminlik yaranandan sonra həmin məbusun azadlığa çıxmaq imkanları artır. Əfv etmək cənaib prezidentin müstəsna səlahiyyətidir. Bilirsiniz ki, 21 il öncə ölüm cəzası ləğv olunanndan sonra həmin məbusların cəzaları ömürlüklə əvəzləndi. 25 il cəza çəkməyən ömürlük məbusun cəzası da 25 ilə əvəzlənə bilər. Məsələn, 20 il cəza çəkən məbus əfv edilə bilər. Dünya praktikasında belə məbusların daha uzunmüddətli cəzaya məhkum edilməsi halları mövcuddur. Ömürlük məbuslar daha ağır cinayət törətmələrinə baxmayaraq, onlara qarşı humanistlik hər zaman göstərilir. Çox azsaylı tərkibə görə ömürlük həbs cəzası nəzərdə tutulur. Kütləvi qətlər, terror və vətəne xəyanət kimi səbəbləri göstərə bilər".

□ **Cavansir ABBASLI**
"Yeni Müsavat"

DİN əməliyyat keçirdi-475 qram qurudulmuş marixuana...

DİN Nəqliyyatda Baş Polis İdarəsinin Dəmir Yolu Nəqliyyatında Polis İdarəsinin Gəncə St Xətt Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması, həmin əməlləri törədən şəxslərin aşkar edilərək məsuliyyətə cəlb olunmaları istiqamətində fevralın 23-də növbəti uğurlu əməliyyat tədbiri həyata keçirilib.

DİN mətbuat xidmətinin Gəncə regional qrupundan verilən məlumata görə, narkotik vasitələrin qanunsuz

dövriyyəsi ilə məşğul olmaqda şübhəli bilinən, Gəncə şəhər sakini sakini 36 yaşlı Elnur İbrahimov polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılaraq Şöbəyə gətirilib. Şöbədə onun üzərində şəxsi axtarış keçirilən zaman əynindəki gödəkçənin iç cibindən yabani halda bitən narkotik vasitə hesab olunan ümumi çəkisi 475 qram qurudulmuş marixuana aşkar edilərək götürüldü.

Faktla bağlı PŞ-nin İstintaq bölməsində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanılıb, istintaq gedir.

Şirkət rəhbəri həbs edilib

Bakıda yaşayış binalarının tikintisi ilə məşğul olan şirkət rəhbəri həbs edilib. ONA.az xəbər verir ki, 1 milyon manatlıq dələduzluqda təqsirli bilinən "Meqa-Siti Holding" MMC-nin təsisçisi Aqil Qədirov bir müddət əvvəl saxlanılıb. Cinayət işi üzrə 16 nəfər zərərçəkmiş şəxs qismində tanınıb.

İttihama görə, A.Qədirov inşa etdiyi yaşayış binasındakı eyni mənzili bir neçə nəfərə satıb.

Şabranda 8 yaşlı uşaq iynə vurulduqdan sonra öldü

Şabran rayonunda 8 yaşlı uşağın antibiotik iynə vurulduqdan sonra vəziyyəti ağırlaşdı, daha sonra yerləşdirildiyi xəstəxanada ölüb.

Şabran şəhəri S.Bəhlulzadə küçəsi ünvanında yaşayan 2011-ci il təvəllüdü Gülnur Elnur qızı Dadaşova axşam saatlarında müalicə üçün yaxınları tərəfindən həkimin yaşadığı evə aparılıb.

Antibiotik iynə vurulduqdan sonra G.Dadaşovanın halı pisləşib, koma vəziyyətinə düşüb. Xəstə Şabran Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilib. Göstərilən tibbi yardımlara baxmayaraq onun vəziyyəti daha da ağırlaşdı. Bu səbəbdən xəstə Bakı şəhərindəki xəstəxanalardan birinə göndərilib. Lakin bütün yardımlara baxmayaraq, onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Mərhumənin yaxınlarının bildirdiyinə görə, G.Dadaşovanın ölümünə səbəb həkimin antibiotiki "prob" qoymadan vurması olub.

Bakıda tələbə qız dəm qazından boğuldu

Bakıda Azərbaycan Dillər Universitetinin I kurs tələbəsi dəm qazından boğulub. 2001-ci il təvəllüdü Camalova Aytən Hikmət qızı kirayədə yaşadığı mənzildə dəm qazından boğularaq dünyasını dəyişib. Tələbənin cənazəsi doğulduğu Tovuz rayonuna aparılıb.

"Kriti Vüsal"a ağır cəza

Narkotik maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə təqsirləndirilən, kriminal aləmdə "Kriti Vüsal Masallinski" kimi tanınan Vüsal Nuriyevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

Lent.az xəbər verir ki, Lənkeran Ağır Cinayətlər Məhkəməsində keçirilən prosesdə hökm oxunub.

Hakimlər kollegiyasının hökmü ilə "Kriti Vüsal" 7 il 6 ay müddətə azadlıqdan məhrum olunub.

Hökmə razı olmayan avtoritet Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinə müraciət edib.

Yaxın günlərdə o, yenidən hakim qarşısına çıxarılaçaq. Qeyd edək ki, ötən il Vüsal Nuriyev Yardımlı Rayon polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Ondən 3 bükümdə ümumi çəkisi 2 kiloqram 610 qram olan narkotik vasitə tiryək aşkar edilərək götürüldü. Müəyyən edilib ki, narkotik vasitə Yardımlı rayonu ərazisinə İran İslam Respublikasından qaçaqmalçılıq yolu ilə keçirilib.

Xatırladaq ki, "Kriti Vüsal" kriminal aləmdə böyük nüfuz malikidir. Dəfələrlə məhkumluq həyatı yaşamış Nuriyev cəza çəkdiyi müəssisələrdə "vəziyyət"ə baxıb. Onu da qeyd edək ki, V.Nuriyev mərkəzi qanuni oğru Rövşən Lənkeranskiyin yaxın adamı olub.

61 yaşlı kişi özünü asdı

Sumqayıtda yaşlı kişi özünü asaraq intihar edib. "Report" xəbər verir ki, hadisə şəhərin Hacı Zeynalabdin qəsəbəsində baş verib. Sumqayıt şəhər sakini, 1958-ci il təvəllüdü Əmrax Rühəddinov yaşadığı evdə özünü asaraq intihar edib. Onun hansı səbəbdən intihar etməsi bəlli deyil.

Faktla bağlı Sumqayıt Şəhər Prokurorluğunda araşdırma aparılıb.

Son 3 ayda ölkə əhalisi bir çox yoluxucu xəstəliklərdən əziyyət çəkdi. Mövsümi olaraq artan kəskin respirator xəstəliklərlə yanaşı, qonşu ölkələrdən donuz qripi adlanan H1 N1 virusuna yoluxma da qeydə alındı. Bununla yanaşı, orta yaşlı insanlar arasında dünyanın bir çox ölkələrini bürüyən qızılca xəstəliyi yayıldı. Bəs görəsən, hazırda ölkə üzrə vəziyyət necədir? Yoluxucu xəstəliklərin qeydə alınmasında artım tempi varmı?

üçün tövsiyələrini də səsləndirdi: "Xəstəliklərin daha az yayılması üçün tövsiyəm odur ki, valideynlər vaxtılı-vaxtında uşaqlarını peyvənd təqviminə uyğun olaraq tibb müəssisələrinə aparıb peyvənd etdirlsinlər. Hər bir uşaq 1 yaşının tamamında qızılca, məxmərək və parotit əleyhinə peyvənd almalıdır. Bu bir vaksindir və uşaq peyvənd olunmaqla 3 infeksiyaya qarşı

Ölkədə donuz qripi və qızılca ilə bağlı son durum

Afaq Əliyeva: "İnfeksiyalar epidemioloji hədd çərçivəsindədir"

"Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran Səhiyyə Nazirliyi Respublika Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin (RGEM) direktor müavini Afaq Əliyeva bildirdi ki, kəskin respirator virus-infeksiyaları epidemioloji hədd çərçivəsindədir, bu həddi keçməyib: "Mövsümi olaraq qeydə alınır, artıq müşahidə olunmur. Eyni zamanda qeyd etdiyiniz, A H1N1 qripi ilin əvvəlində 16 nəfərdə qeydə alındı, ondan sonra bu virus Azərbaycanda qeydə alınmayıb. Lakin mövsümi qripler və A virusları var, onlar da son həftələrdə azalmağa doğru gedir, üzü bahara doğru getdiyinə və havalar isti keçdiyinə görə hər il olduğu kimi xəstəlik azalır. Mövsümi respirator viruslarda da artıq artım müşahidə olunmur. A H1N1 qripi isə hazırda qeydə alınmır. Mövsümi qripler isə laboratoriya tərəfindən təsdiq edilir və həmin hallar da azalmağa doğru gedir".

A.Əliyevanın sözlərinə görə, qızılca xəstəliyi 2018-ci ilin noyabr ayının sonlarından etibarən Azərbaycanda dekabr, yanvar aylarında da qeydə alınıb: "Fevral ayında isə azalmağa doğru gedir. Əsasən 20-40 yaşlı insanlar xəstələnir. Onlar

isə zamanında bu infeksiyaya qarşı peyvənd olunmayan insanlardır. Bu müddət ərzində tək-tək hallarda uşaqlar arasında da qızılca yoluxma halları qeydə alınıb, onlar da müəyyən səbəblərdən peyvənddən imtina edən insanlardır. Bəzən tibbi göstərişə, bəzən isə digər səbəblərə görə valideynlər peyvənddən imtina edirlər. Bu mənada əsasən peyvənddən kənarda qalanlar xəstələnir. Hansısa uşağın peyvənd təqviminə uyğun peyvəndləri həyata keçirilibsə, yəni 12 ayının tamamında və 6 yaşında da alıbsa, həmin uşaqlar arasında qızılca xəstəliyi qeydə alınmır. Biz gözləyirik ki, çox yaxın zaman üçün, yeni mart ayının əvvəlində Azər-

baycana qızılca və məxmərək əleyhinə vaksin gətiriləcək və böyük yaşlı insanlar da peyvənd olunacaq".

Mərkəz direktorunun sözlərinə görə, hazırda ölkədə uşaqların qızılca, məxmərək və parotit əleyhinə kombinə olunmuş vaksinnə peyvənd edilməsi üçün kifayət qədər ehtiyat var: "Hər hansı səbəbdən peyvənddən kənarda qalan uşaqların da peyvəndlə təmin olması tibb müəssisələri tərəfindən həyata keçirilir. Mart ayında isə böyük yaşda olan insanların da immunizasiyası həyata keçiriləcək. Çox yaxın zamanlarda vaksini gözləyirik".

A.Əliyeva vətəndaşlar arasında yoluxucu xəstəliklərin yayılmasının qarşısını almaq

immunitet almış olur. 6 yaşından yenidən təkrar peyvənd olunmalıdır. Əgər hansısa səbəbə görə vaxtında uşağı aparmayıbsa, sonradan gətirib peyvənd etdirmək lazımdır. Hazırda Avropanın əksər ölkələrində, eyni zamanda bizə həmsərhəd olan ölkələrdə qızılca var və hər zaman ölkəmizə gətirilə bilər".

Müsahibim vurğuladı ki, uşaqların qızılca qorumağın yeganə mübarizə üsulu peyvənddir: "Peyvənd olan şəxs heç zaman ağır qızılca keçirə bilməz. Əgər insan vaxtında peyvənd alıbsa, o insan xəstələnmişdir. Əgər vətəndaşlardan hər hansı birində kataral əlamətlər başlayıbsa, mütləq həkimə müraciət etmək lazımdır. Əgər qızılca olduğu təsdiq olunmuş şəxslə təmas olubsa, bu uşaqlarda qızılca kimi hallar müşahidə edilirsə, bu halda gecikmədən həkimə getmək lazımdır. Bundan başqa, vaxtında kollektiv mühitdən izolyasiya edilməlidir ki, həm vaxtında düzgün müalicə ala bilsin, heç bir fəsad baş verməsin, eyni zamanda digərlərini yoluxdurmasın. Yeni qızılca yoluxmuş insan zamanında ev şəraitinə keçərsə, həm özünü, həm də ətrafındakıları qorumuş olar. Artıq

Xəzəri çirkləndirən şirkətlərin adları açıqlandı

Mirvari Qəhrəmanlı: "Tullantılarla bağlı problemlər qalır"

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) Xəzər dənizini çirkləndirən əsas mənbələrin adlarını açıqlayıb. ETSN-in əməkdaşı Mirsalım Qənbərov "Trend"ə bildirib ki, Xəzər dənizini çirkləndirən, tənzimlənməyən axarlar mövcuddur. Bu axarlar vasitəsilə zərərli tullantılar təmizlənmədən dənizə axıdılır. Xəzər dənizi ən çox təsərrüfat-məişət tullantı suları və neft-qaz hasilatında əmələ gələn lay suları ilə çirkləndirilir. Xəzəri lay suları ilə dənizi çirkləndirən obyektlər əsasən "Suraxanı Oil Company", "Balaxanı Operating Ltd" əməliyyat şirkətləri və "Azgerneft" MMC-dir. M.Qənbərov deyir ki, əsasən kanalizasiya şəbəkəsi olmayan kənd və qəsəbələrdə formalaşan tullantı suları göllər və gölməçələr vasitəsilə dənizə axıdılır: "Belə çirkləndirmə mənbələrinin qarşısını almaq mümkündür. Məsələn, "Azneft" İstehsalat Birliyinin "Abşeronneft", Bibiheybət, H.Z.Tağıyev, N.Nərimanov adına neft-qazçıxarma idarələrinin istehsalat sahələrində və Binəqədi Əməliyyat şirkətində əmələ gələn lay suları düzgün idarə olunur. Yeni bu gün sözügedən müəssisələrdən Xəzərə heç bir tullantı suyu axıdılmır. Deməli, digər çirkləndiricilər də istəsələr bunu edə bilərlər".

Hüquq müdafiəçisi, Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Təşkilatının (NHMT İB) rəhbəri Mirvari Qəhrəmanlı deyir ki, Xəzəri çirkləndirilməsi problemi illərdir ki, mövcuddur. Hüquq müdafiəçisi problemin aradan qaldırılması üçün neft hasilatı zamanı texnoloji prosedurlara ciddi əməl olunmasının vacibliyini vurğuladı: "Quyudan neft su ilə birlikdə çıxarılır. Sonradan neft sudan ayrılır, su yenidən laya vurulmalıdır. Amma bu qaydalara əməl etməyən şirkətlər var. ETSN-in müvafiq addımlarına baxmayaraq, tullantılarla əlaqədar problemlər qalır".

M.Qəhrəmanlı deyir ki, ETSN təkə qurudakı yataqları yoxlaya bilər. Hüquq müdafiəçisi dənizdə durumun daha ağır olduğunu bildirib. Vəziyyətin dəyişməsi üçün atılması gereken addımları da sadalayıb: "İdarələrin sayını azaldıb, məsuliyyəti artırmaq, idarələr tərəfindən nazirliyə təqdim olunan hesabatların düzgünlüyünü yoxlamaq vacibdir. Dövlət Neft Şirkətində Ekologiya Departamenti, İdarələrdə ekologiya şöbələri, Ekologiya İdarəsi, "Eko" birgə müəssisəsi var. Amma hər il ETSN-in apardığı yoxlamalar etraf mühitə ciddi ziyan vurulmasını ortaya qoyur. Bu problemlərin aradan qaldırılması Xəzər dənizinin tullantı suları ilə çirklənməsinin qarşısını alınması üçün zəruridir".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"

qızılca yoluxma halları azalır, mart ayında böyüklər arasında immunizasiya işləri aparıldıqdan sonra yəqin ki, bu virus yox vəziyyətinə gələcək".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ, "Yeni Müsavat"

"Standart Insurance" jurnalistə dəymiş ziyanı ödəmək istəmir

Növbəti sığorta fırlıdağı, yoxsa...

Avtosfer.az portalının redaktoru, jurnalist Orxan Əli "Standart Insurance" şirkətindən şikayətdir. Jurnalist deyir ki, 2019-cu ilin yanvar ayının 3-də idarə etdiyi 90 ZA 609 dövlət nömrə nişanlı, "Chevrolet" markalı avtomobil digər bir sürücü tərəfindən vurulub. Məhz bundan sonra jurnalistin 50 günlük iztirabı başlayıb. Belə ki, qarşı tərəfin sığorta şirkəti, yəni "Standart Insurance"

şirkətinin əməkdaşı hadisə yerinə gəlib, hadisənin fotolarını çəkəndən sonra yol polisindən alınmış "Forma 4" ilə birlikdə şirkətə yaxınlaşmağı söyləyib.

Yanvar ayının 4-də Orxan Əli Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsində olub. Onu qəbul edən inspektor hadisədə günahın həqiqətən də qarşı tərəfdə olduğunu və buna da-

ir videogörüntülərin mövcudluğunu bildirib. Yol-nəqliyyat hadisəsi barədə arayışı alan jurnalist "Forma 4"ü götürmək üçün sığorta şirkətinə yollanıb.

Şirkətin Rəşad adlı əməkdaşı ilə görüşən Orxan Əli gözlənilməz mənzərə ilə üzləşib. Əməkdaş ona bildirib ki, hadisədə günahkar tərəf

kimi qəza yerinə baxış keçirən işçi tərəfindən jurnalistin özü günahkar göstərilib və araşdırma şöbəsinə yaxınlaşmağı məsləhət görüb. 15 günlük "araşdırma"dan sonra "Standart Insurance" şirkətinin şöbə müdiri hadisədə qaranlıq məqamların olduğunu və bunun araşdırılmasının vacibliyini bildirib.

Nəhayət, 15 gündən sonra "Forma 4" alıb yol polisində

təqdim edən jurnalist DYP-nin rəyini sığorta şirkətinə çatdırıb. Təxminən bir həftə ərzində qiymətləndirilən avtomobilin təmirinə nəhayət ki, bir aydan sonra - fevral ayının 3-də razılıq verilib. Məbləğ isə 2305 manat müəyyənləşdirilib.

Jurnalist servisdə təmir olunan avtomobilin təmir xərcinin də elə servise ödənməsini istəyib. Müqaviləyə imza atdıqdan və bank hesabı təqdim edildikdən sonra məbləğin 7 iş günü ərzində hesaba köçürülməyini bildirilib. Jurnalist servisdən girov qoymaq qarşılığında avtomobilini götürə biləcəyini bildirilib. Bir həftədən sonra sığortadan pul alacağı ümidi ilə borc alan jurnalist avtomobil üçün hesablanmış 2305 AZN pulu servisdə girov qoyaraq avtomobilini götürüb.

Ancaq bir neçə gün sonra pulun nə vaxt ödəniləcəyi ilə bağlı şirkətə zəng edən jurnalist sözün əsl mənasında şok yaşayıb. Ona deyilib ki, sizin pulunuz aprel ayının 4-dən sonra ödənəcək. Fevral ayının 21-də sığorta şirkətinə gələn jurnalist avtomobilin artıq təmirdən çıxdığını və pulun ödənilməsinə tələb edib. Ancaq bundan sonra sığorta şirkəti, ümumiyyətlə, pulu ödəməkdən imtina edib.

İndi jurnalist çıxılmaz vəziyyətdə qalıb. Borc götürdüyü 2305 manatı nə sığorta şirkəti ödəyir, nə də servis geri qaytarır. Ən son olaraq jurnalistə şirkət 305 manat pul ödəyib. 2 min manatın taleyi isə naməlumdur...

Qarşı tərəfin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"

Bakievler milyonları qaytarır, bəs Hacıyevlər?

ABŞ Qırğızistanın eks-prezidenti Kurmanbek Bakievlin ailəsinin mənimsədiyi 4,6 milyon dolları geri qaytarır, bəs...

ABŞ Qırğızistanın eks-prezidenti Kurmanbek Bakievlin ailəsinin mənimsədiyi 4,6 milyon dolları geri qaytaracaq. ABŞ dövlət katibinin Cənubi və Mərkəzi Asiya ilə iş üzrə köməkçisinin birinci müavini Alisa Uellsin fevralın 25-28-də Bişkekə səfəri zamanı həmin məbləğin Qırğızistana qaytarılması üçün razılığa gəlinib. Bakievler ailəsi ölkədən qanunsuz olaraq 200-300 milyon dollar çıxarıblar.

Kurmanbek Bakievlin öz ölkəsindən oğurladığı məbləğ Azərbaycan Beynəlxalq Bankının keçmiş sədri Cahangir Hacıyevin, onun həyat yoldaşı Zamirə Hacıyevanın ölkədən çıxardığı iddia edilən vəsaitin yanında çox kiçik görünə bilər. Hacıyevlər son 10 ildə Azərbaycandan bir neçə milyardın çıxarılmasında ittiham edilib. Cahangir Hacıyev 2015-ci ildə saxlanaraq məhkəmə hökmü ilə barəsində 15 illik həbs cəzası çıxarılıb. Hazırda barəsində yeni ittihamlarla daha bir məhkəmə prosesi keçirilir. Onun həyat yoldaşı Zamirə Hacıyeva illərdir ki, Londonda yaşayır. 2018-ci il noyabrın 6-da London Yüksək Məhkəməsi cinayət yolu ilə qazanılmış pulların leqallaşdırılmasına qarşı mübarizə qanunu çərçivəsində və Milli Kriminal Agentliyin iddiası əsasında Zamirə Hacıyevanı saxlayıb. Bundan əvvəl isə onun aktivlərinə həbs qoyub. Həbs qoyulan əmlaklara Londonun Naytsbirc rayonunda dəyəri 15 milyon funt sterlinqə yaxın olan malikanə, 11 milyon funt sterlinq dəyəri olan qolf-klub, 50 milyon dollara yaxın dəyəridə olan "Gulfstream" təyyarəsi daxildir.

Üzə çıxıb ki, Zamirə Hacıyeva təxminən 10 il ərzində-ərinin Beynəlxalq Banka rəhbərlik etdiyi dövrdə həmin bankın verdiyi 35 kredit kartı ilə Londonun ən bahalı alış-veriş mərkəzi olan "Harrods" univermağında 16 milyon funt sterlinq xərcləyib. 55 yaşlı Hacıyeva Britaniyada əldə etdiyi aktivlərə xərclənən pulların qanuni yollarla qazanıldığını məhkəmə qarşısında sübut etməlidir. Sübut edə bilməyə, həmin aktivlər müsadirə olunacaq.

ABŞ-ın eks-prezidenti Kurmanbek Bakievlin ailəsinin mənimsədiyi 4,6 milyon dolları Qırğız dövlətinə geri qaytarması Zamirə Hacıyevanın işində də təkrar oluna bilərmi? London məhkəməsi üzərinə həbs qoyduğu həmin aktivlərin Azərbaycana qaytarılması haqda qərar çıxaracaqımı?

Bu sualları "Yeni Müsavat" əməkdaşı tanınmış hüquqşünas Əkrəm Həsənova ünvanlayıb.

Hüquqşünas deyib ki, Zamirə Hacıyevanın Londonda sağa-sola səpələdiyi həmin pullar bizneslə qazanılmayıb: "Bunda heç kimin şübhəsi yoxdur. Cahangir Hacıyevin Beynəlxalq Bankın rəhbəri olaraq əmək haqqı o sayaq yaşamağa imkan verməyib. Həmin pulların geri qaytarılmasına gəldikdə, İngiltərə məhkəməsi Azərbaycan dövlətindən dəlillər tələb edəcək".

Əkrəm Həsənov deyib ki, bu zaman Azərbaycan dövləti 2 əsas problemlə üz-üzə qalacaq: "Birincisi, bank sahəsi üzrə elementar hüquqi bilik və savadı olan kadrlar problemi var. Azərbaycandan hüquqşünasları göndərməyib xarici hüquqşünaslarla bu məsələni çözmək istəsələr, vəziyyət dəyişməyəcək. Azərbaycan dövləti London məhkəməsinə müraciət etsə, bir-bir, sənədlərlə, sübutlarla isbat etməlidir ki, pullar oğurlanıb, oğurluqlara görə Cahangir Hacıyev başda olmaqla, filankələr ədalətli məhkəmə qarşısında dayanıb cəzalarını alıblar".

Qeyd edək ki, Cahangir Hacıyev və keçmiş deputat Dünyamin Xəlilova qarşı yeni ittihamlar üzrə ibtidai istintaq 2018-ci ilin dekabrında yekunlaşıb, iş baxılması üçün məhkəməyə göndərilib. Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətlərinin məlumatında vurğulanıb ki, bundan əvvəl C.Hacıyev iqtisadi cinayətlərdə ittiham olunaraq 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Bununla belə, bəzi məsələlər üzrə iş ayrıca icrata götürülüb, Cahangir Hacıyevə və daha bir çox şəxsə əlavə ittihamlar irəli sürülüb. Birgə məlumatla görə, araşdırma zamanı Hacıyevin göstərişi ilə qanunsuz veksəl (borca görə öhdəlik) əməliyyatları həyata keçirildiyi ilə bağlı əsaslı şübhələr yaranıb. Xüsusən, başqa ölkələrdə qeydiyyatdan keçmiş hüquqi şəxslərlə ümumilikdə 3,4 milyard dollar və 987 milyon avro məbləğində real dəyəri olmayan veksəllərin alışı-satışı haqqında müqavilələr bağlanıb. Hazırda Cahangir Hacıyev və daha 20-dən çox şəxs 4,7 milyard manatı mənimsəməkdə ittiham ediliblər.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

REAL Partiyasının 40 min imzatoqlama kampaniyası yekunlaşmaq üzrədir. Bu barədə təşkilatın icraçı katibi Natiq Cəfərli "Yeni Müsavat"a bildirib. Onun sözlərinə görə, fevralın 28-də partiya qərargahında mətbuat konfransı keçiriləcək və bununla da kampaniyaya yekun vurulacaq.

Mer seçkisi üçün 40 min imza hazırdır- deputatlar dəstəklədi

Asim Mollazadə: "Azərbaycanda böyük şəhər bələdiyyələri yaranmasına ehtiyac var"

Fərəc Quliyev: "Əgər seçki olarsa, büdcənin yükü azalacaq"

Asim Mollazadə

Sonra toplanmış 40 min imza Milli Məclisə təqdim olunacaq. N.Cəfərli kampaniyaya partiyalar şəklində yox, fərdi qaydada partiya liderləri və üzvlərinin gəlib imza verdiklərini açıqladı.

REAL üç qanun layihəsinin Milli Məclisə təqdim edilməsi üçün konstitusiyanın 96-cı maddəsinə əsas götürüb. Partiya Bakı merinin seçki yolu ilə seçilməsi, devalvasiyadan doğan kredit faizləri probleminin ədalətli həlli, dövlətin ali məktəblərdə təhsil alan tələbələrin təhsil haqqını tam ödəməsi ilə bağlı üç qanun layihəsi hazırlayıb.

Artıq prezident problemi kreditlərin həlli ilə bağlı addımlar atılacağı bildirib. Mer seçkilərinə gəlincə, Azərbaycan Avropa Şurasının üzvü olan yeganə ölkədir ki, meriya yaradılmayıb, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə rəhbər isə prezident tərəfindən təyin olunur. Azərbaycan hökuməti Bakı şəhər bələdiyyəsi yaratmaqda nədənsə tələsmir.

Deputatlardan Vahid Əhmədov, Tahir Kerimli və digərləri də mer seçkilərinin keçirilməsi fikrini dəstəkləmişdilər. Amma son təyinat - Eldar Əzizovun BŞİH rəhbəri gətirilməsi göstərdi ki, hökumət hələlik Bakı bələdiyyəsi yaratmaq istəmir.

Bu halda E.Əzizova mer də söyləmək olmaz, çünki seçki yolu ilə rəhbər olmayıb. Azərbaycan 2001-ci ildə Avropa Şurasına üzv qəbul edildiyi vaxt üzərinə götürdüyü öhdəliklərdən biri də iri şəhərlərdə böyük şəhər bələdiyyəsinin yaradılması idi.

Müxtəlif vaxtlarda bu məsələ gündəmə gətirilsə də, hələ də müsbət sonluqla nəticələnməyib. Bələdiyyələr Bakının 11 ra-

yonunda yaradılıb. Bələdiyyə yerli özünüidarəetmə forması olduğundan, bunun əsasında sosial, səhiyyə, təhsil məsələləri, abadlıq işləri, həm də həmin ərazidə yaşayan insanların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması dayanır.

Fərəc Quliyev

Buna görə də Avropa Şurası Yerli və Regional Hakimiyyətlər Konqresi yerli özünü-idarəetmə ilə bağlı 2003 və 2007-ci illərdə üzv ölkələrə verdiyi tövsiyədə vətəndaşların qərar qəbulu prosesində iştirakının təmin edilməsini də təklif edir.

Bakı şəhərinin idarəetməsi seçkilərlə bağlı üçün maliyyə muxtariyyəti yoxdur, kənardan investisiya, qrantlar cəlb edə bilmir. İcra hakimiyyətinin büdcəsinə Maliyyə Nazirliyi formalaşdırır, kənar maliyyə olsa da, mərkəzi hakimiyyət orqanlarının xətti ilə icra hakimiyyətinə ötürülür.

Seçkilərin mer institutunun yaradılması birbaşa vətəndaşlar qarşısına məsuliyyət deməkdir, yəni seçilən şəxs cəmiyyətə həsabat verəcək.

Böyük şəhər bələdiyyələrinin özünəməxsus büdcələri nəqliyyat, ticarət, turizm və digər sahələrdən gələn faizlər hesabına formalaşsa bilər.

Hazırda Bakı büdcədən ən çox dotasiya alan şəhərdir. Bu gün digər Qafqaz paytaxtlarında, hətta İranda belə mer seçki yolu ilə müəyyən edilir.

Parlamentin REAL Partiyasının imza kampaniyasına hansı reaksiyanı verəcəyi maraqlıdır.

Deputat Asim Mollazadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, dünya təcrübəsində bələdiyyələrin xalqın nəzarətinə keçməsi ən yaxşı variantlardan biridir:

"Götürək elə Türkiyədə, vali tərəfindən dövlət proqramları həyata keçirilir, bələdiyyə isə yol, nəqliyyat, bina, infrastruktur işlərinə baxır. Bələdiyyələri də xalq seçir, onların fəaliyyətinə qiymət verir. Hesab edirəm ki, Azərbaycanda bu sistemin, böyük şəhər bələdiyyələrinin yaranmasına ehtiyac var. Əhalinin həyatı ilə bağlı bələdiyyələrin iştirakı çox vacibdir. Bakı şəhər bələdiyyəsi yaradıla bilər, buna ehtiyac var".

Deputat Fərəc Quliyev isə bildirdi ki, bu məsələni dəfələrlə

qaldırıb: "Şəhər bələdiyyələrinin yaradılması ilə problemlər azalacaq, əhalinin iştirakçılığı artacaq.

Yeni təşəbbüskartlar olacaq. Eyni zamanda seçki yolu ilə seçilən mer xalq qarşısında məsuliyyətli olacaq. İslahatların sürətli gətirilməsi üçün xalqın iştirakçılığının təmin edilməsi əhəmiyyətlidir. Bu gün 35 rayon dotasiyadan azad edilib, büdcə yükü yeyli yüngülləşib. Əgər seçki olarsa, büdcənin yükü azalacaq".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Müxalifət yazda ard-arda mitinqlər keçirmək istəyir

Milli Şura martın 2-nə, Müsavat martın 10-na, AXH aprele hazırlaşır

Fevralın 25-də Müsavat Partiyası Divanının iclasında mitinq məsələsi müzakirəyə çıxarılıb. 10 mart saat 15.00-da "Siyasi məhbüslərə azadlıq!", "Sərbəst toplaşma azadlığı təmin edilsin!", "Aztəminatlı əhalinin kredit borcları dövlət tərəfindən ödənilsin!" və digər tələblərlə S.S.Axundov küçəsindən başlamaqla, "Dərnəgül" metro stansiyası yaxınlığındakı meydana qədər yürüş, sonda mitinq keçirilməsi ilə bağlı Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə müraciət etməklə barədə qərar qəbul edilib.

Milli Şura isə martın 2-də mitinq keçirməyə hazırlaşır. Mitinqə Yasamal rayonu "İnşaatçılar" metro stansiyası yaxınlığındakı "Məhsul" stadionunda şərait yaradılması üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə müraciət edilib. Mitinqin "Aztəminatlı əhalinin kredit borcları dövlət tərəfindən ödənilsin" tələbi ilə keçiriləcəyi bəyan edilib.

20-dən yuxarı partiyaların təsis etdiyi Azərbaycan Xalq Hərəkatı isə "Qarabağa azadlıq!" şüarı ilə mitinq keçirəcək. Bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Azərbaycan Xalq Hərəkatının İdarə Heyətinin üzvü İsgəndər Həmidov məlumat verib: "Miting keçirmək bizim hər zaman gündəməmizdədir. Ancaq Azərbaycan Xalq Hərəkatının Məclisi formalaşdırılacaq və mitinqlə bağlı rəsmi qərar orada qəbul olunacaq. Yəqin ki, aprelin sonlarında mitinq keçiriləcək. Yeni planımızda mitinq keçirmək var".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 46 (7216) 27 fevral 2019

Qarından 1 kilo 360 qram saç çıxdı

Jasmin Percival adlı gənc qadın uşaqlığından bəri televizora baxanda saçlarını barmaqqlarına dolayıb, onu əmirdi. Mirror.co.uk internet saytında yayımlanan xəbərə görə, Jasmin 14 yaşına gəldiyi zaman dayanılmaz qarın ağrıları başladı. Həkimlər ona bağırsağ iltihabı diaqnozu qoysalar da, onun ağrıları heç cür keçmək bilmədi. Ağrıları o qədər şiddətli idi ki, gecələr bağıraraq oyanırdı. Jasmin 2 ildən artıq davam edən sancıları haqda belə danışıb: "Yemek yemek istəyirdim, amma nə yesəm, mədəmə enib, geri gəlirdi. Mədəm düyünlənirdi. Getdikcə zəifləyirdim, skelet kimi görünməyə başlamışdım. Həkimlər çoxlu dərman verdi, amma heç biri işə yaramadı. Təkrarən həkimə gedib aparata düşəndən sonra isə məlum oldu ki, mədəmdə 1 kilo 360 qram ağırlığında topa saç var".

Qızın qarınıdakı saç yığını qeysəriyyə əməliyyatı ilə alınıb. Bu pis verdişini isə əməliyyatdan sonra atıb. Artıq o, saçını əmmir. Hətta bunu etməmək üçün saçını bərk-bərk yığır.

Oğru mağazaya tavadakı deşikdən girib və... orada qalıb

Amerikanın Luiziana ştatındakı Yeni Orleans şəhərində oğru geyim mağazasına tavadakı deşikdən daxil olub, amma eyni yolla geri qayıda bilməyib. Hadisə barədə rolük mağazanın gizli kameraları tərəfindən qeydə alınıb. Üç gün ərzində klipə 10 min dəfə baxılıb. Kadrlardan görünür ki, o, tavana çıxmaq üçün necə uğursuz şəkildə cəhd edir, bundan sonra isə başqa uğursuz vasitələrlə mağazanı tərk etməyə çalışır, amma buna müvəffəq olmur. Videodan da məlum olur ki, oğru mağazanın sinqnalizasiya sistemini aktivləşdirib. O, mağazanın ehtiyat qapısından qaçmalı olub.

Körpə ana bətnində hecaları ayırd edə bilər

Fransız elm adamları tərəfindən aparılan araşdırma 28 həftəlik körpələrin ana bətnində hecaları ayırd edə biləcəyini sübut edib. Beynəlxalq Elmlər Akademiyasında nəşr olunan araşdırmada, 12 yarımcıq doğulan körpənin beyin damarları araşdırılıb. Bundan başqa, 28 həftəlik uşaqlar ana bətnində ikən qadın və kişi səsləri ilə yanaşı, "qa" və "ba" kimi hecaları da ayırd edə bilirlər. Körpələrin ana bətnində eşitmə qabiliyyətini inkişaf etdirən beyindəki eşitmə bölməsi hamiləliyin 23-cü həftəsində meydana gəlir. Alimlər körpələrin ana bə-

nində eşitmə qabiliyyətinə sahib olduğunu bildirir. Amma indi onların danışmaq qabiliyyətini qazanma bacarığının ana bətnində, yoxsa dünyaya gəldikdən sonra yaranması müzakirə olunur.

Məhkəmə maşın sürməsini qadağan etdi, çünki...

Məhkəmə boyu uzun olan britaniyalıya maşın sürməyi qadağan edib. Bu barədə lenta.ru saytı "The Telegraph" a istinadən xəbər verir. Polis 26 yaşlı Nyukaslı şəhər sakini Adam Elliotu kabrioleti ilə gedəndə saxlayıb. Polislərin diqqətini çəkən kişinin şüşədən çıxan başı olub. Onlar sürücünün maşını ayaqüstə idarə etməsindən şübhələniblər. Daha sonra isə məlum olub ki, avtomobil satışı ilə məşğul olan kişinin boyu 200 santimetr təşkil edir. Buna görə də idarə etdiyi maşına zorla yerləşdi. "Polis iddia edirdi ki, mən maşını ayaq üstə idarə etmişəm, amma bu, belə deyildi. Sadəcə, mən bu maşın üçün çox hündürəm."

İş daha sonra məhkəməyə verilib. Məhkəmədə isə ona bildirilib ki, təhlükəli şəkildə maşın idarə etdiyi üçün günahkardır. "Açıq-aydın görünür ki, siz maşını o cür idarə etməklə özünü göstərməyə, uzun boyunuzla fəxr etməyə çalışmışsınız. Bununla da digər sürücülərin diqqətini özünü cəlb edib, qəza vəziyyəti yaradırdınız".

Elliot minimum fevralın 27-nə qədər sükan arxasında oturmağı qadağan ediblər. Həmin tarixdə məhkəmənin növbəti iclası keçiriləcək. Həmin iclasda gənc sürücü üçün cəza tədbiri seçiləcək.

Bu qadın ancaq çörək, süd və kartof qızartması yeyir

ABŞ-ın Nyu-York şəhərində yaşayan 1 uşaq anası, 54 yaşlı Marla Lopez həyatı boyu cəmi üç növ qida yeyib. Bunlar çörək, süd və kartof qızartması olub. "Good Morning America" adlı verilişdə qonaq kimi iştirak edən Lopez deyib ki, həyatı boyu heç meyvə və tərəvəz yeməyib. Ancaq bu 3 qida növündən istifadə edən qadın deyib ki, bu, qidalanma pozğunluğundan yaranan haldır və uşaqlıqdan bəri onda bu hal mövcuddur. Bəzən qadın "çaşib" keks və ya peçenye yeyir. Amma onun favorit yeməyi yenə də kartof qızartmasıdır. Səhhətində heç bir problem olmayan qadının bu qidalanma növünü isə mütəxəssislər doğru hesab etmir.

QOÇ - Yeniliklər yolunuzu gözləyir. Həm münasibətlər istiqamətində, həm də fəaliyyət müstəvisində müsbət mənzərə yaranacaq. Hətta nahardan sonra maddi zəmində uğurlarınız da mümkündür.

BUGA - Ulduzlar bir daha yalan vəd verməməyi tövsiyə edir. Əgər etibarınızı qoruya bilsəniz, təxminən saat 14-dən sonra vaxtınıza müsbət təsir edəcək hadisələr baş verəcək. Bu gün səfərə çıxmayın.

ƏKİZLƏR - Maliyyə məsələləri ilə bağlı problemlərinizi həll etməyə çalışın. Bütün gücünüzü səfərbər etməklə istəyinizə yetişə bilərsiniz. Bu gün qida rasionunuzu da diqqətdə saxlayın - zəhərlənmə ehtimalınız var.

XƏRÇƏNG - Yeni təkliflər gözlənilsə də, bütün hallarda tələsik razılıq verməyin. Etibar etdiyiniz şəxslərlə məsləhətləşin ki, bunun səmərəsini görəsiniz. Axşama yaxın bir neçə sürprizə hazır olun.

ŞİR - Ümumi süstlüyünüz kifayət qədər səngiyəcək. Bunu həm hadisələrin gedişində, həm də rastlaşdığınız insanlarla münasibətlərdə görə bilərsiniz. Planınızda varsa, uzaq səfərlərə çıxma bilərsiniz.

QIZ - Günün ilk yarısı maliyyə əməliyyatları aparmaq üçün çox uğurludur. Çalışın ki, bu prosesdə təcrübəli insanlarla bir arada olasınız. Nahardan sonra isə qayğıya ehtiyac duyan doğmalarınıza baş çəkin.

TƏRƏZİ - Bütün astroloji göstəricilər bu gün ixtiyarın öz əlinizdə olacağını bəyan edir. Yalnız qarşınıza çıxan hər bir situasiyada obyektivliyinizi təmin etməlisiniz. Risk etməyə lüzum yoxdur.

ƏQRƏB - Fəaliyyət göstərdiyiniz sahələrdə mübahisəli situasiyalarla rastlaşma ehtimalınız var. Həmkarlarınız və rəhbərliklə mülayim davranın. Nahardan sonra şəxsi büdcənizdə artım gözlənilir.

OXATAN - Səhər saatları bir qədər gərgin başlasa da, özünüzü təmkinli aparmaqla vəziyyətdən qurtula bilərsiniz. Günün sonrakı saatlarında isə uğurlarınız bol olacaq. Uzaq yola çıxmayın.

OĞLAQ - Yüksək çimli adamlarla perspektivli danışıqlar aparmaq üçün yaxşı gündür. Xüsusən də saat 14- 18 arası bu istiqamətdə uğurlarınız gözlənilir. Hər hansı tərəddüdə ehtiyac yoxdur.

SUTÖKƏN - Bütün gücünüzü səfərbər edib yarımcıq işlərinizi yekunlaşdırın. Bu istiqamətdə sizə köməyi dəyəcək insanlara müraciət etməkdən də çəkinməyin. Deyilənləri edin ki, xoş günlərə start verilsin.

BALIQLAR - Nə qədər ki, öz bürcünüz hakimdir, qarşınıza çıxan hər bir şansıdan bəhrələnin. Xüsusən də cari problemlərinizin sürətli həllinə can atın. Axşam saatlarını sevdiyiniz insanlara həsr edin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Hamiləlikdə yağlı yeyən qadınlar... qız nəvələrinə pislik edirlər

Hamiləlik vaxtı yağlı yeməklər yeyən qadınlar qız nəvələrinə böyük pislik edirlər. Haber365.com saytının yazdığına görə, bu cür qidalanan qadınların qız nəvələri döz xərçənginə daha tez yaxalanırlar. Alimlər bunu təsdiqləmək üçün öncə hamilə siçanları testdən keçirib. Məlum olub ki, hamilə vaxtı yağlı yeməklər yeyən qadınlar xərçəng riskini təkcə qızlarının qızına yox, eyni zamanda oğullarının qızlarına da keçirir. Alimlər bu yoluxma mexanizmini tam bilməsələr də, ehtimal edirlər ki, buna səbəb döş toxumalarındakı genetik dəyişiklikdir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.755